

Št. 068

JANUAR 2012

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnični uredniki:
Nina Vareško in Maja Vižintin
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Tomislav Gruđen,
Luna Jurančič Šrubar, Jean Nikolič
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjič, Aleš Čelikovič, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann,
Anica Kozjek, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolič
Marko Nakrič, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
DC, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,
Laura Ličer, Damjan Majkič, Severa, Tjaša Žurga
Fotografiji na ovitku:
Jaka Adamič, Dnevnik
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 300

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsičilen način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beram.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavezanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve –
Ministrstvo za kulturo – Ministrstvo za zdravje – FIHO – Urad RS za enake možnosti

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

UPAJMO NA BOLJŠE ČASE

foto: Matilda M. Dobro

Leto 2012 je Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Že sam stavek pove, za kaj naj bi se to leto še posebej zavzemali. Zagotovo tudi za boljše zaposlitvene priložnosti, čeprav me zanima, ali je to v naši mali državi sploh še možno. Velikokrat smo v našem časopisu že omenjali razne dejavnosti in aktivnosti našega društva, zato bom tokrat to omenil na čisto preprost način. Vprašajmo se, kako naj si skupina ali pa posameznik pomaga, če država pri tem tišči nogo na veliko zavoro. Naj se dotaknem že naše Posredovalnice, ki rabi pridne roke in te pri nas so na razpolago, ni pa sredstev, da bi pridne roke tudi primerno nagradili. Kako naj si socialno ogrožena oseba opomore, če pa za to dobi od višjih organov polena pod noge? Pomisliti moramo, kako zadostiti osnovnim potrebam, ne pa, da bi si privoščili še kakšno fino jagodo na sladki torti.

Začeli smo evropsko leto, imamo pa še stare grehe. In to se vleče kot jara kača. Vsak vidi le brezdomnega s steklenico v roki, ne nudi pa mu osnovnih sredstev. Ta so sicer bila na razpolago, vsak pa naj se pri sebi vpraša, kam so šla. Mogoče za vladno letalo, razkošne jahte, poslanske plače itd. Velikokrat smo omenjali tudi našo športno sekcijo. Kako naj kaj naredimo bosi in na pol goli? Volja in trdo delo sta, ostalo pa presahne.

Naše »prijazno« državno vodstvo ne vpraša, kako in kaj, ampak pred pravico naj bi bili vsi enaki. Če pogledamo realno, se bi marsikdo strinjal z mano. Če bi stopil samo par korakov proč od našega društva, bi naletel na kup šotorov in nekaj premraženih obrazov, toda vročih od želje po spremembah. Seveda mislim na protestnike pred našo borzo, ki jih nekaj tudi osebno poznam, saj sem se osebno udeležil shoda. Toda kaj je to pomagalo? Poznam še več ogroženih oseb, ki pa si zaradi »stranskih učinkov« ne upajo nastopiti. Če se iskreno vprašamo, ali je pri nas vse razdeljeno, kakor je treba, absolutno ne pridemo do pravega odgovora. Vsak posameznik naj si sam pri sebi zastavi vprašanje, kako bo starček šel v službo, medtem ko mladi čakajo pred vrati Zavoda za zaposlovanje. Tudi sam imam ta problem. Sem težko zaposljiva oseba, toda glej ga zlomka, če mi pa vzamejo še tisto, kar mi pripada. Kako naj si opomore, če mi vzamejo še tisto, kar sploh imam? Nekateri (seveda mislim višji sloj) pa imajo vile, limuzine, delnice in nešteto nepremičnin, posebej izven naše ljube zemlje. Omenil sem že stare ljudi, naj se zato zdaj ustavim še pri mladih. Kako naj študent nekaj naredi, če pa se mu že na začetku študija vzame še tisto malo, s čimer naj bi začel? Od kod naj črpa sredstva in moč, ko pa vemo, kaj pravi domači rek: »Prazen žakelj ne stoji pokonci.« Kot kaže pri nas, se vse zdi, da to je mogoče. Pri nas je namreč tako, da najprej poplačamo druge, šele potem pustimo nekaj drobtin za naše ogrožene osebe.

Za konec mojega filozofiranja naj dodam še, da brez dela ni jela. Toda v naši državi se to ne dogaja. Hrano se morda še dobi, dela pa ni. Ali povedano drugače, dela je, kolikor si ga sami naredimo. Pri sredstvih pa se vse ustavi. Kaj nam bo nova vlada, če pa je že stara peljala po poti v revščino, bedo in še kam globlje. Držal bo samo še rek: »Pomagaj si sam in boš lepo živel.«

Roman Lasnik

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 ZRCALCE, ZRCALCE NA STENI POVEJ ...
- 6 POPOTOVANJE POSREDOVALNICE RABLJENIH PREDMETOV
- 7 BOJ ZA: SKUPŠČINA STANOVANJE KOT BREZPOGOJNA PRAVICA
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 MDB-MDA (TRETJIČ)
- 9 TATU ZGODBA
- 10 DR. DANILO TÜRK EKSKLUZIVNO ZA KRALJE ULICE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE PRI VESNI LESKOŠEK
- 19 CENTER ALTERNATIVNE IN AVTONOMNE PRODUKCIJE
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 PODPIRAM!
- 26 PISMA BRALCEV
- 27 BREZDOMSTVO IN SPOL
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

ALEKSANDER

foto: MG

Rojen sem leta 1969 v Ljubljani in rekel bi, da izhajam iz sorazmerno normalne družine. Res je tudi, da sem v puberteti začel eksperimentirati z drogami. Iz nedolžne igre se je sčasoma vse skupaj sprevrglo v resno odvisnost, ki me je logično pripeljala tudi v zapor. Tam sem si kmalu pridobil vzdevek Shizo. Vendar pa sem skušal rešiti svoje težave z drogami in se odločil, da spravim življenje v red, s pomočjo društva Up odpravil v komuno. Najprej me je pot zanesla na Portugalsko in potem še v Francijo. Po tej izkušnji sem 12 let preživel čist, z obžalovanjem pa lahko priznam, da me je spet, popolnoma nehoti zaneslo v svet omame. Ko sem dopolnil 40 let, so ugotovili, da imam v možganih anevrizmo in da bo potrebna operacija, vendar se je vse srečno izteklo. S punco Leo pripravljava dokumentarec na temo drog, ker pa je vse vezano na finančna sredstva, pospešeno iščeva producente. Od življenja pričakujem maksimalno, saj verjamem, da je marsikaj mogoče in nasploh rad živim!

IZ NEDOLŽNE IGRE SE JE SČASOMA VSE SKUPAJ SPREVRGLO V RESNO ODVISNOST, KI ME JE LOGIČNO PRIPELJALA TUDI V ZAPOR.

DC

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO IZ OBLASTI FINANCIRANJA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj
REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za razvoj infrastrukture

STARA NOVA
ROBA
A

STARA ROBA, NOVA RABA

Kupimo vse kar je zastoj in
podarimo naprej po nizki ceni.

Vabljeni v naš krogotok!

Edina posredovalnica rabljenih predmetov z
oglasnim prostorom v časopisu Kralji ulice.

Zakaj?

Ker smo jo ustanovili sami.

Posredovalnica obratuje na Poljanski 14,
ob ponedeljkih od 12h do 18h, od torka do petka
od 10h do 18h in ob sobotah od 10h do 14h.

Kontakt: stararoba.novaraba@kraljiulice.org,
tel: 041 291 760 in 059 010 075

več o projektu: www.kraljiulice.org

ZRCALCE, ZRCALCE NA STENI POVEJ ...

04
KRALJI
ULICE

Stopim iz trgovine, nosim polno težko vrečko. Leno zavijam z očmi, ker se mi je ne ljubi nosit teh par sto metrov do doma. Vidim ga zunaj, spet se dere. V to trgovino hodim že vsak teden, valjda me pozna. Kako torej nima toliko logike in ne dojame, da mu vsakič ne morem dajat. In zakaj ne gre delat? Če že dobi drobiž, zakaj ne kupi šampona in se ne umije? Zakaj ne gre k zobarju? Ma daj, fuj.. se obrnem, tako da me ne vidi. Hodim naprej, iz gostilne se sliši glasna muzika, lepa melodija, poslušam ... Prvič slišim Streets of Philadelphia. Prijateljica je rekla, da se dobiva zvečer. Ne pokliče. Vidim jo z drugo družbo. Šest mesecev sem brezposelna, ves čas sem na internetu, skačem po zavodih, pišem prošnje. Dobim službo, postavijo me na mesto, kjer je delo nemogoče. Sodelavka me na čik pavzi vpraša, če jutri pridem. »Zakaj ne?« sem začudena. Tukaj nihče ne ostane. Zamenjali so jih že 10. »Če ti kaj ni všeč, lahko takoj zgineš,« dobim odgovor od šefa, ko prosim za premestitev. Izgubim službo, dela nisem mogla obvladati. Druga prijateljica na kavi razlaga, kako si bo podaljšala lase in šla na manikuro. Razlaga mi o fantih in o smešnih prigodah. Grozno se razburi, ker ji je mama znižala žepnino iz 200 evrov na 180. Strmim vanjo in ugotovim, da sva dva popolnoma različna svetova. Ona v vati in jaz, ki že prekleto resno tolčem življenje. Da pa ne bo tako brezupno, jo na koncu vprašam, kje se misli zaposliti po diplomu. »Ma, kr neki. Mat ma firmo. Pr njej bom pomočnica direktorja. Beda.« Poklonim ji lep nasme, posloviva se. Počutim se, kot bi pravkar govorila s 5-letnim otrokom. Bivša sošolka vabi na žur. Za dva piva še lahko dam, zato se odpravim k njej. Ko pridem, se že odpravljajo iz hiše. Odločili so se, da gredo ven. Nimam za runde, za taksi in za vstopnine v mestu. Obrnem se in odidem domov. Sama pijem to pivo. Poslušam radio. Streets of Philadelphia. Nimam prijateljev.

Stopim iz trgovine. Prodajalka mi je dala vedeti, da majhnih vrečk ne dajejo več zastoj. Za veliko nimam, zato zbašem vse v majhno. Spet ga vidim na stopnicah. Tokrat ga pogledam v oči. Preseneti me, ko reče »dober dan«. Nasmejim se, a hodim naprej. V žepu obračam kovance. Ustavim se in pomislim: »Pa naj mu bo.« Grem nazaj in mu dam 1 evro. Hitro se obrnem, da mi

ne bi bilo treba kaj reči, in odidem. Brezposelna 20 mesecev, 375-a prošnja. Kličem mamo, če bi mogoče lahko pomagala in mi dala kaj denarja. »Zaradi mene, če crkneš, ne kliči me!« odgovori. Lansko leto je kupila novega jeepa, letos pa imata s sestro vsaka svojega konja, vrednega več sto evrov. Popoldne sem odšla k očetu po deci mleka. Odprla mi je mačeha. Ko sem prosila za mleko, je zakričala: »Živi tako, da tvoje bede ne bomo občutili! Jaz imam hrano zase, ne zate.« Oče je prišel potrkati na moja vrata. Usedel se je in me prosil, če lahko zginem iz hiše, ker ogrožam njegovo ženo in sem vsem v breme. »Vbij si že v glavo, da nimaš družine!« mi reče direktno v oči. »Ko te vidim, mi gre na bruhanje,« še prizna in odide. Pokličem sestro, če bi se lahko videli. Počutim se totalno zapuščeno. »Ne morem, s sošolko sem zmenjena, jutri pa s sošolcem. Veš, da gremo v petek žurat. Sorry, pa adijo.« Ob vsem tem začnem razmišljati. Zavreči lastnega otroka. In to lastna mama? Nisem kriminalce, nisem narkoman, nisem lopov. Na radiu se sproži Na golici. Uf, se skremžim. Na hitro zamenjam kanal. Streets of Philadelphia. Če jedo trije, se sigurno najde še za četrtega. Ampak ne. Ne v mojem primeru. Nimam družine.

Stopim iz trgovine. V roki nosim Poli salamo in kruh. Dovolj bo za dva dni. Vidim ga zunaj. Dam mu, kar mi je ostalo. Drug drugemu nameniva žalosten pogled. Zberem pogum, da mu rečem nasvidenje. Odidem.

Brezposelna 3 leta. Do sedaj je bila samo ena služba, kjer se jih je zamenjalo 10, med njimi tudi jaz. In dva razgovora. Zazvoni telefon. Poklicali so me na razgovor za čistilko. Delovno mesto je 10 minut od mojega doma. Delodajalec me sprašuje po vozniskem izpitu. Dopovedujem mu, da bom šla peš, vendar to ni dovolj. Zahteva 7 let izkušenj. Začnem se spraševati, kje je tu logika. Izkušnje za prijeti metlo in čistiti? Za drgnjenje toalet? Za konec pove, da če bom izbrana, bi bilo potrebno še 3 do 4 krat na priti na pogovore. Menda različne. Za čistilko, ne za direktorja, da smo si na jasnem. Čez pol leta se udeležim razgovora za prodajalko. Ko se usedem, delodajalec zahteva, da slečem jakno. To utemelji s tem, da bi me rad videl celo. Začnem sumiti. Vpraša me, če imam redne spolne odnose in koliko

je številka mojega nedrčka? Seveda vstanem in odidem. Na obrazu se mi nabirajo solze, ker mi ni več čisto nič na tem svetu jasno. »Bolje zate, da greš! Takoj sem videl, da si zakompleksana!« zakriči, ko odhajam.

In izkupiček: v treh letih sem uspela dobiti priložnost za tri razgovore in službo, kjer menjavajo delavce, dokler se ti ne iztrošijo. Delovno mesto je nemogoče in zdravju škodljivo. Izračunala sem, da sem poslala 900 prošenj. Vključno s tistimi, na katere me napotuje Zavod. Sedim in pijem kavo. Pogledam časopis in debelo tiskan naslov: Dobrodošli v kapitalizmu! Čaka me ustaljena praksa. Že nekaj mesecev jo izvajam. Odidem na cesto in prosim mimoidoče za evro ali dva. Nažicano porabim za cigarete ali pa največkrat za Poli salamo in kruh. Velikokrat se zapletem v kakšen pogovor, večina me razume.

Stopim do trgovine. Koraki so hitri. Danes sem naščala 5 evrov. Ko sem kupila cigarete, mi je ostalo še 2.4 evra. Gledam, kje je? Stopnice so prazne. Za vogalom ga tudi ni. Obrnem se. Stal je za mano. »Živjo!« se pozdraviva. V roki držim drobiž. Dam mu vse. Kar sem jaz nafehtala, sva si razdelila. »Te zebe?« ga vprašam. Stoično zanika. Popravlja si strgano jakno, tuhta, kako bi se mi zahvalil. Nameniva si iskrene poglede. Toplo mu sežem v roko in navržem: »Mogoče ti jutri spet prinesem en evro.« Želi si biti kar se da kulturen, malo menca, potem pa se gentelmsko zravnja in odvrne: »Pa lep dan, gospodična!« Da mi revijo. Vzamem in s toplino v srcu odidem. Stara sem 25 let. Ko se vračam domov, razmišljam o tem, kdo je klošar? Razmišljam o vseh besedah, ki so mi jih ljudje, predvsem moja družina, izrekli. Ja, si rečem. To so klošarji. Ošvrknem revijo. Ne, jaz ne. Jaz sem KRALJICA ULICE.

Maja Klemenčič

Zaljubljenost je (zelo pogosto in) močno čustvo,
pohota je (zelo pogosto in) močno čustvo.
Nevrotičnost je (zelo pogosto in) močno čustvo,
zadetost je močno čustvo,
pa pijanost tudi (pogosto ob petkih).
Srd je (zelo pogosto in) močno čustvo,
zmaga je (pogosto in) močno čustvo;
orgazem je močno čustvo.
In ti, katero čustvo si,
kakšen si? Kako si?!!

Peter Pitambar Pangerc

BREZ DOMA

ZRASEL JE
IN REKLI SO MU,
DA NI VEČ OTROK.

TEDAJ JE SKRIVAJ ZAJOKAL,
BOLJ KOT KDAJ KOLI DOTLEJ.

ŠEL JE PO SVETU
IN NIKJER NI BIL VEČ DOMA.

NEŽA MAURER

GRADIM

ŽIVLJENJE SEM ZAČEL RAZUMEVATI DRUGAČE:
GRADIM NA RAZVALINAH,
VSAK DAN DODAM EN CEGU
ZA ŠTALCO, KI SE MI V SANJAH PRIKAŽUJE,
ZA STREHCO, KJER NE BO CURLJALO
NA MEHKO POSTELJO, KJER SE BO SPATI DALO
BREZ STRAHU IN KLATEŠKIH BOLEČIN
PO VSEM TELESU,
DA BREZDOMSTVO BO SAMO GRENAK SPOMIN,
IN TOPEL DOM BO MOJ, SI GOVORIM.

KATARINA KALABA

POPOTOVANJE POSREDOVALNICE RABLJENIH PREDMETOV

06
KRALJI
ULICE

Posredovalnica rabljenih predmetov je dosegla dve leti formalnega obratovanja pod okriljem društva Kralji ulice in s podporo Evropskega socialnega sklada, katerega sofinanciranje se je zaključilo novembra 2011. Projekt posredovalnice se nadaljuje samostojno, trenutno s svojim delovanjem pokriva eno zaposlitev in stroške obratovanja, v vsakodnevno delovanje pa je vključeno več ljudi tudi prek programa zaposlitvene rehabilitacije ter prostovoljnega dela. V članku predstavljamo dogajanje preteklih dveh let ter izkušnje, ki smo si jih nabirali spotoma.

V dejavnost posredovalnice se je tekom enoletnega obdobja vključilo dvanajst ljudi iz ranljive ciljne skupine. To so predvsem osebe, ki doživljajo brezdomstvo in druge ekstremne oblike socialne izključenosti. Vključeni v šestmesečno usposabljanje na delovnem mestu so s pomočjo dejavnosti posredovalnice krepili socialne mreže, razvijali svoje interese, krepili delovne in kreativne veščine ter urejali svojo življenjsko situacijo. Poleg tega so udeleženi v projektu vzpostavljali odnose s prevladujočo družbo in prispevali k ustvarjanju boljših pogojev za širšo skupnost, saj je dejavnost posredovalnice tako okoljsko kot socialno usmerjena. Po opravljenem obdobju usposabljanja so se v posredovalnici za eno leto zaposlili trije udeleženi, nekateri pa so ostali vključeni v njeno delovanje preko drugih programov, kot sta zaposlitvena rehabilitacija in delo v družbeno korist. Pri razvoju posredovalnice, ki deluje po načelih socialne ekonomije, sta pomembni dve plati. Ena je način, kako kot skupnost delujemo navzven in vzpostavljamo odnose s širšo družbo, druga pa, kako kot skupnost delujemo navznoter.

PROSTOR VZAJEMNOSTI

Delovanje socialnih podjetij je deloma usmerjeno k oblikovanju zaposlitvenega polja, razvijanju sposobnosti in veščin vključenih, ki lahko pripomorejo tudi k lažjemu kasnejšemu prehodu na trg dela. Drugi nivo delovanja socialne ekonomije pa je odpiranje prostora za druženje, skupno dejavnost, povezovanje ljudi iz različnih delov družbe, z različnimi socialnimi ozadji. Tako socialno izključenim kot tudi ostalim udeležnim se prek sodelovanja pri tovrstnih projektih odpirajo možnosti za spoznavanje novih dejavnosti, novih načinov sodelovanja, razmišljanja, razvijanja povezanosti in delovanja v dobrobit skupnosti. Z vidika družbeno odrinjenih skupin je pomembno, da si na ta način pridobijo simbolni in fizični prostor, v katerem si lahko gradijo drugačno podobo, kot je podoba oziroma vloga, ki jim je »dodeljena« s strani prevladujoče kulture. V varnem okolju lahko na enakovrednem nivoju razvijajo odnose z ljudmi zunaj svoje običajne socialne mreže in krepijo strategije za komunikacijo s prevladujočo kulturo. Omogočanje tovrstnega prostora je lahko ključnega pomena za prekinitev socialne izključenosti na različnih nivojih.

ZAUPANJE KOT OSNOVA SODELOVANJA

Pomemben vidik pri vzpostavljanju medsebojnih in delovnih odnosov znotraj socialno-ekonomskih projektov, kot se je pokazalo pri razvoju projekta, je vzpostavljanje zaupanja. Zaupanje je tudi na splošno pomemben vidik medosebnih in delovnih odnosov, pri sodelovanju s socialno izključenimi pa je potrebno temu posvečati še dodatno pozornost, saj gre za ljudi, ki imajo zaradi preteklih izkušenj omajano zaupanje tako vase kot v ostale ljudi in institucije. Sodelovanje z ljudmi, ki doživljajo brezdomstvo, zahteva poznavanje in razumevanje človekove situacije, doživljanj, preteklih izkušenj in osebnosti. V ozadju se skrivajo mnoge negotovosti, ki omejujejo človeka, da bi dobil in obdržal delo. Prisotne so težave s samopodobo, nezaupanje v svoje sposobnosti, znanja, nezaupanje v druge ljudi, težave pri komunikaciji, strah pred doživljanjem ponovnih neuspehov, zavrnitev, nezmožnost soočanja z delovnim stresom, negotovost na drugih področjih življenja in drugo. Vse naštetu še dodatno otežuje osredotočenost na delo. Iz zaposlitvenega vidika smo v posredovalnici razvijali različne pristope, ki so dojemljivi za človekove potrebe. Za nekatere lahko zaposlitev v tovrstnih podjetjih predstavlja zgolj prehodno obliko, okolje za pridobivanje in izmenjavo delovnih izkušenj, ki so pomembni za lažji prehod na trg dela, za druge pa lahko pomeni trajno ali vsaj bolj dolgoročno obliko zaposlitve.

BAZA ZA NAPREJ

Področje socialne ekonomije je nujno urediti in spodbujati tudi s strani države in pristojnih vladnih institucij. S strani Evropskega socialnega sklada so že namenjena sredstva za nadaljnji razvoj socialno-ekonomskih projektov, ki naj bi jih Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve razpisalo že pred meseci, vendar na razpis še vedno čakamo. Posredovalnica sicer lahko obratuje, vendar z manjšim številom zaposlenih ter brez pokrivanja dela strokovnih delavk, ki nudijo podporo v projektu. Nadaljnje sofinanciranje s strani ESS bi omogočilo vključitev večjega števila ljudi ter bolj postopen in stabilen razvoj projekta. Socialna podjetja, zlasti tista, ki so usmerjena v vključevanje družbeno odrinjenih skupin, naj bi po mnenju strokovnjakov s tega področja za svoj prehod v samostojno delovanje potrebovala vsaj štiri leta. Obenem poudarjamo, da se družbeni doprinos socialne ekonomije ne more

Ustvarjalni nered v skladišču

foto: Luna Jurnić Štrhar

obravnavati po merilih prevladujočega gospodarskega sistema. S povečevanjem produktivnosti spregledamo druge, ravno tako, če ne še bolj bistvene pomene socialne ekonomije: njeno zmožnost reševanja problemov in delovanja v prid lokalnih skupnostih, vzpostavljanje avtonomije, vzpostavljanje prostora za in skupaj z odrinjenimi skupinami, uporaba in aktiviranje »zavrženih virov«, oživljanje tradicije, povezovanje različnih družbenih skupin, spodbujanje medčloveških odnosov zunaj delovanja trga na solidarnostni podlagi, varovanje okolja ...

Socialna ekonomija v veliki meri ustvarja »dodano vrednost«, ki je netržna, saj proizvaja javne dobrine. Tako je njen »dobiček« pogosto nematerialen in pripada celotni skupnosti. Pomemben vidik je, da je tovrstna ekonomija usmerjena v lokalno okolje, iz katerega črpa svoje vire in tudi vrača svoje rezultate, vključno s tržnimi, nazaj vanj. V primeru, da bi »produktivnost« socialne ekonomije merili na podlagi posebej za to področje razvitih meril, ki bi upoštevali tudi njene pozitivne stranske in dolgoročne učinke, bi bilo razvidno, da so očitki o neproduktivnosti socialne ekonomije povsem neutemeljeni. Za konec z navdušenjem ugotavljamo, da Poljanska, kjer deluje posredovalnica, postaja prava »socialno-ekonomska« soseska. Na malico lahko hodimo čez cesto v Gostilno dela, decembra 2011 pa se je tu odprla tudi Oblačilnica dela, trgovina rabljenih in predelanih oblačil ... Ni kaj: smo dobri sosedje.

Posredovalnico smo gradili na podlagi vztrajnega sodelovanja, preskakovanja ovir, občasnega zaletavanja z glavo skozi zid, pa tudi ob mirni plovbi, po redu abecede:

Nataša Banfi, Brane Bitenc, Božena Blanuša, Jan Bukšek, Monika Cerar, Mare Ceglar, Aleš Čelikovič, Bojan Dekleva, Rok Glavan, Teja Gole, Darko Gostan, Iva Gruden, Tomi Gruden, Marko Kepa, Maja Kozar, Anica Kozjek, Kralj O'Tone Prvi, Bojan Kuljanac, Roman Lasnik, Miran Možina, Irena Mrhar, Darko Pešl, Špela Pečar, Jaka Prijatelj, Barbara Rakun, Špela Razpotnik, Jožef Školjč, Jana Valenčič, Aleš Verhovnik, Maja Vižintin, Vili Volaj, Tanja Vuzem, Nataša Zupančič, Anja Žnidaršič (ki se ji zahvaljujemo tudi za sodelovanje pri raziskovalnem delu projekta, jo dodajamo kot soavtorico prilog pri sledečih straneh publikacije Delo na robu: str. 64., 65., 66. in 67, ter se ji obenem opravičujemo, da je nismo dodali že prej)

Luna Jurančič Šribar

07
KRALJI
ULICE

BOJ ZA: SKUPŠČINA STANOVANJE KOT BREZPOGOJNA PRAVICA, DELAVSKI DOM NA ULICI VIDE PREGARČEVE, 15. 11. OB 20:00

Hladen zimski večer in iz balkona bloka lahko vidim, kako se pred sosednjega pripelje policijski avto. Ni slučaj, da so tam možje postave. Nevidni delavci imajo sestanek. Kaj vse se jim ni dogajalo: ne le, da za svoje delo niso dobili plačila, za dobro mero se jih je metalo ven, menjavalo ključavnice sob, pritiskalo nanje na vse mogoče načine, da bi se jih rešili, oziroma da bi se vse skupaj lepo pometlo pod preprogo. »Ne damo se,« pravijo v en glas. »Samo svoje hočemo, nič drugega.« Pravica do stanovanja pomeni za emigrante tudi pravico do preživetja. Toda kakšnega stanovanja? Natrpani v sobe s po tremi posteljami? Že s tem so stigmatizirani in okradeni za neko normalno življenje. Življenje kakršnega poznamo mi, ki za razliko od njih pridemo domov, imamo družine, svoj svet, svoje življenje na drugi strani vrat. Oni tega nimajo. Nimajo niti kuhalnika, da bi si skuhal kavo. V enem izmed prostorov samskega doma samo stoji pomivalno korito, ki je bleda sled, da je (morda) nekoč tam bila nekakšna kuhinja. Zastavim jim vprašanje, kaj danes mislijo o tisti davni paroli, po kateri je imelo delo čast in oblast, ko je bil delavec kaj več kot samo brezpravno sredstvo za profit, ki ga nisi mogel izžeti in po uporabi preprosto odvreči kot kako ponošeno cunj. Odgovori mi svinčeno težek, leden in grozljiv molk. Nevaren molk! Da, ti možje srednjih in zrelejših let z obrazi izpitimi od dela, ki so pustili svoja leta in zdravje v Vegradu in podobnih firmah, se spominjajo tistih davnih časov, ko bi bilo celo zamujanje plače za kak dan pravi zločin. Kaj pa danes?

Pravijo, da celo sami ne morejo verjeti, da se jim to dogaja. Ne morejo dojeti, kako so ponižani in okradeni, a vseeno odločni, da si izborijo svoje. Samo tisto bi radi, kar so si prislužili s trdim delom in nič več. Celotno precej zasoljeno najemnino so pripravljani plačati iz vsote, ki so jim jo dolžni za pravico do tiste skromne postelje v samskem domu. Naj se zaposlijo?

foto: Lojze Smole

Mnogi izmed njih so utrujeni od minulega dela in razočarani, vendar še vedno pripravljeni delati. Kar se tiče stanovanja vsekakor prikrajšani, upravičeni pa do človeka vrednega življenja. Naj se jih vsaj pusti pri miru, če se jim že noče pomagati. Počutijo se zapuščene in nemočne. Tudi na Karitasu, kjer pomagam pri razdeljevanju hrane, vidim mnoge izmed njih, ki prihajajo po tisti boren paket. Te, nevidne ljudi. Nevidne zato, ker so zunaj naše sposobnosti dojemanja, kaj se z njimi sploh dogaja. Nevidne tudi zato, ker ne razumemo, da lahko že jutri njihove stiske zaorjejo tudi v naše življenje. No, pa sem misli, da sem jaz revež. V resnici mi postane nerodno, ko jih vidim. Revščina ima tisoč obrazov. Eden od njih je zatiskanje oči pred težavami drugih.

Lojze Smole

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 21. DEL

08
KRALJI
ULICE

Nušin prvi delovni dan je bil katastrofa. Njena prva stranka je bil kot zakleto nek 120-kilogramski 65-letnik. Že pogled nanj oblečenega se ji je dobesedno gnusil. Ko pa je odvrnil obleko, se ni mogla premagati, in se je z gnusom na obrazu obrnila stran. To možakarju seveda ni bilo všeč, vendar se je čez nekaj trenutkov, ko je bila še vedno s hrbtom obrnjena proti njemu, začel zlobno smejati in se ji od zadaj približal, jo grobo prijel za oprsje in zašepetal: »Vem, nisem ravno maneken, vendar vem tudi, da boš morala narediti, kar bom hotel!« Njegov smeh je bil, ironično, podoben Gargamelovemu iz Smrkcev. Obrnil jo je proti sebi in ... Slabo uro za tem je stala pod mrzlim tušem in z močnimi, sunkovitimi gibi drgnila kožo. Ni pomagalo! Umazanija in slike, ki so se ji kot fleši pojavljale v glavi, niso hotele izginiti. Ko se je nemočno tolkla z glavo ob steno, je zazvonil mobilni, ki ga je pustila na pralnem stroju – delovni mobilni. »Oh, ne,« je pomislila »še ena stranka.« Obotavljivo je segla po njem. Na drugi strani se je presenetljivo oglasil ženski glas, ki je z ukazovalnim tonom želel vedeti, kdo se ji je oglasil in zakaj je ta številka v imeniku moževega mobilnega. Nuša se je začela izgovarjati, da je mobilni dobila šele pred kratkim in ne pozna njenega moža. Jezni izbruh ženske na drugi strani je prekinila, saj ji je ta zagrozila s policijo, češ da ve, da govori z navadno kurbo in da ni edina, ki jo njen mož obiskuje. Še preden je vezo prekinila, je zlobno dodala, da je njen mož HIV pozitiven in da bo crknila v mukah. Oblekla se je, stopila ven in vse zaupala Sulju. Ta je

potegnil mobilni iz njenih rok, šel do okna, pogledal skozi in ga brez besed zalučal v globino. Padeč iz take višine je mobilni razstavil v prafaktorje, Suljo pa se je napotil v drugo sobo, odkoder ji je prinesel čisto novega, ki je kot za šalo začel zvoniti. Podal ji ga je in z balkanskim naglasom rekel: »Javi se in ne pozabi na seksi glas.« Tokrat je bil glas moški, spraševal pa je po oglasu: zanimalo ga je, kje da je in nenazadnje, ali bo treba uslugo plačati. Pa kaj temu ni jasno?! Seveda bo moral plačati, zato mu je izdrdrala cena, on pa je kar prekinil. Nič. Hvala bogu! Po svoje ji je odleglo, kar pa seveda ni razveselilo Sulja. Kakih 20 minut je vladala čista tišina in Nuša so oblegale črne misli. Ni se mogla sprijazniti z življenjem, ki ga mora živeti. Vse v njej ji je dalo vedeti, da tega ne bo zdržala in da je edina rešitev – smrt. Vendar, kako naj si vzame življenje, ko pa je zaklenjena kot bela miš, ki neboljeno tava po kletki, dokler ne zagleda kačinih čeljusti? Le kje je kača, ki bo končala njeno agonijo? Mobilni! Joj, kako bo zasovražila to Nokiino melodijo! Tokrat se ji je uspelo dogovoriti s stranko čez pol ure. Slutila je, da tudi tokrat ne bo šlo gladko, upala pa je, da vsaj ne bo spet moški s prekomerno težo. Ni bil! Je bil pa zato star in je imel težave z erekcijo. Ko čez kake pol ure kljub omami ni bilo nič, je kar sam slabotno odnehal, ji nemarno vrgel denar in osramočen zapustil stanovanje. Nuša ni vedela, ali naj se smeje ali joče, navsezadnje ji je bilo možakarja žal. Ni še niti dobro dokončala misli, ko je mobilni spet zazvonil. Ta prekleti ton, morala bo zamenjati melodijo zvonjenja. Vedela je, da

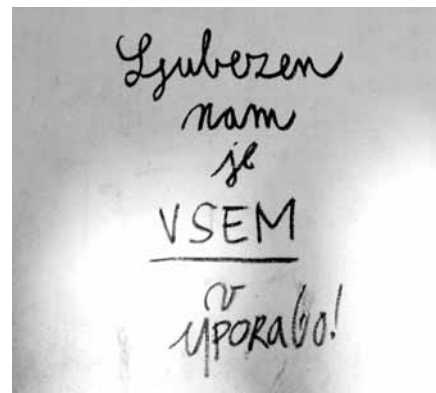

foto: Gadaff

to ne bo pomagalo, ker bo samo zasovražila še to, drugo melodijo. Precej kmalu sta se na vratih prikazala dva moška, oče in sin. Oče je razložil, da je sin še devičnik in da mu bo on, alfa samec v družini, kot se je sam izrazil, pokazal, kako to gre. Dve stranki naenkrat! Ko so šli mimo Suljove sobe, je zaslišala pridušen smeh. Alfa samec! Ha, ha, ha. Oče je bil zelo grob, saj je navsezadnje malemu hotel pokazati, kdo je tukaj dominanten. Mulo, po Nušini oceni star kakih 17 let, je bil sramežljiv in se je morala izredno potruditi, da ga je zadovoljila. Vendar je po vseh tistih starih končno imela mlado meso, kot je pozneje navrgel Suljo. Po dobri uri sta oče in sin zadovoljno zapustila stanovanje, oče ponosen, ker je sin končno moški, mali pa vesel zaradi očetovega ponosa. Denarja od vseh teh strank seveda ni videla, ker je bila še vedno dolžna Arifu. To pa ni niti najmanj pripomoglo k njenemu boljšemu razpoloženju.

Marko Nakrič

MDB-MDA (TRETJIČ)

Ko smo trije mladi izobčenci (iz prejšnjega prispevka) prišli na novo delovno akcijo, sem vsaj jaz doživel šok. Izkazalo se je, da komandant brigade ni bil fant, temveč punca. Toda ne kar neka punca, ampak taka, na nivoju. Punca, ki je obvladala. Bila je žurkerka in obenem trdno na nogah. Mislim, da ji mi trije niti pod razno nismo mogli parirati. Pa vseeno, še danes sem prepričan, da je bila to najboljša delovna akcija v mojem življenju. Nekje pri Ljutomeru smo kopali vodovod v neko vas, ki je do takrat imela le vodnjake. Vode sicer ne, vina pa do vrha glave. Celo gostilno so odprli že zgodaj zjutraj posebej za nas - nekaj tistih, ki nam ni bilo do čaja pri zajtrku. Toda ko bi vi videli, kako smo kopali kanal za vodovod?! Hitreje od vsakega bagerja. Kar med seboj smo si postavljali »norme«, ki naj bi jih dosegli, tako sva se z enim izmed izobčenih punkerjev odločila, da v eni uri v najhujši vročini izkopljeva deset metrov kanala. Točno ob 13h. Postavila sva petlitrski kanister vina na mesto, do kamor naj bi kopala. Vsi s komandantko na čelu so naju opozarjali, da

se to ne bo dobro končalo. Vendar jih nisva poslušala. Uspelo nama je. Potem sva si seveda privoščila vino in nastopil je tilt! Začelo naju je tresti, in morda se sliši nemogoče, ampak v vsej tisti vročini naju je - zeblo! Ničesar več nisva bila sposobna, zato so naju odpeljali k zdravniku, ki pa ni odkril alkoholnih problemov, temveč delovno preobremenjenost. Ukazal nama je, da morava biti v naselju teden dni brez dela, dovoljeno je samo počivati. Saj se mu je zmešalo! Še dobro, da ni bilo z nama komandantke, ki sva se ji gladko zlagala in že naslednji dan spet veselo delala. Vprašanje za vse, ki ste prebrali vse tri dele MDB – MDA: Česa ni bilo na akcijah? Droge! To je bila vsekakor pozitivna stran teh dejanj. Žurali smo ga, pili in jedli, vse to zastoni. Toda Taubi je Taubi – nikoli ni(sem) zadovoljen z malenkostmi. Ko so se delovne akcije končale, sem ga pač lomil po svoje in to na precej hujši način.

Taubi

TATU ZGODBA

Tatu Pittbull mi osebno predstavlja moč, s katero lahko človek vpliva na vsa področja svojega življenja. Hkrati mi pomeni nežnost. Gre za čisto nov tatu, na katerega sem kar ponosna in mi ga je včeraj naredil moj dober prijatelj.

Jankovec Ana

foto: Klavdija Krpanč

09
KRALJI
ULICE

LJUBEZEN

Toliko ljubezni je v meni, pa vseeno včasih nič
mi ne pomeni.
Najbolj sem vesela tega, če kdo zaradi mojega obnašanja
spregleda, da življenje ni le črno-bela slika,
ampak akvarel ljubezni in dotika.

Damjana

RECIKLIRANJE

Slovenska gospodinjstva letno pridelajo več kot 600.000 ton odpadkov, v Evropski uniji pa ta številka znaša okoli dve milijardi ton odpadkov, zato je recikliranje zelo pomembno. Tudi zakonodaja EU od svojih članic zahteva, da vsako leto zmanjšujejo količino odpadkov na odlagališčih. V zadnjih desetih letih se je odnos ljudi do ločevanja in recikliranja odpadkov močno spremenil. Tehnološko se je razvila industrija predelave le-teh v različne surovine in na smetiščih tako končajo le še smeti, ki jih ni možno predelati ali koristno uporabiti. Od leta 2008 se v Ljubljani počasi odvija menjava konvencionalnih kontejnerjev s podzemnimi zbiralniki za ločeno zbiranje odpadkov, do danes je Snaga vzpostavila 38 podzemnih zbiralnic odpadkov. Te vsekakor pripomorejo k večji čistoči in lepšemu izgledu mesta, toda resno vprašanje je, koliko pripomorejo k večjemu številu ločenih odpadkov. Vzemimo na primer zabojnik za embalažo. Odprtina je definitivno premajhna, saj vanjo ne spravimo predmeta, ki je širši od sploščenega tetrapaka za mleko. Nekatere odpadke je tako nemogoče spraviti skozi. Po drugi strani pa mora vsakdo, ki prinese polno vrečo odpadkov, le-te iz umazane vreče vleči ven enega po enega, namesto da bi enostavno odvrigel notri

celo vrečo. Nič kolikokrat sem bil priča, da se je oseba raje odločila odpadke vreči v zabojnik za navadne odpadke, ker je bolj enostavno in se predvsem izogneš umazaniji, saj ni potrebno z roko segati v umazano vrečo za smeti in iz nje vleči že doma ločene odpadke, kot so recimo plastični lončki. Polne vreče odpadne embalaže tako večkrat končajo v zabojniku za navadne odpadke. Snaga je izjavila, da so odprtine tako majhne zato, da uporabniki vanje ne bi vnašali odpadkov, ki tja ne sodijo. Vseeno pa bi sam rad opozoril Snago, da bi problem rešil enostaven zabojnik na pokrov, ki se odpira na kartico, enak zabojniku za navadne odpadke, na katerega bi samo nalepili napis »embalaža«. Tako bi v zabojniku za embalažo končala le embalaža, ki tja sodi, recikliranje pa bi postalo bolj enostavno. Glede na to, da je bilo za prvih dvajset lokacij iz proračuna MOL namenjenih 1,63 milijona evrov, bi vse odgovorne pozval, naj razmislijo, kakšne zabojnike bodo postavljali v prihodnje, saj bi tako neznatna sprememba zabojnika poenostavila in povečala recikliranje odpadne embalaže, ki je okolju vsekakor škodljiva.

Jean Nikolič

DR. DANILO TÜRK EKSKLUZIVNO ZA KRALJE ULICE

OZIROMA KAKO SEM SE ZAPLETEL V SVOJ PRVI IN EDINI INTERVJU DO SEDAJ

010
KRALJI
ULICE

Ne maram ne politike ne politikov. Sit sem in utrujen od njihovih napak, krivic, ki jih vede ali nevede povzročajo ti in ostali mali ali veliki oblastniki, strokovni delavci ... Pa tudi intervjujev ne delam, ker mi je tak način pisanja skrajno tuj. Tega vtisa ni popravil niti moj intervju z gospodom Danilom Türk, ki je nastal kot splet zanimivih in neobičajnih okoliščin. Res nekaj posebnega.

»Zanimalo me je, kdo od Kraljev ulice se zanima za tako prireditve, kot je bil dobrodelni koncert za otroke v Cankarjevem domu,« pravi, ter: »Kaj ga zanima, tega Kralja ulice, zakaj je tu,« odgovori na eno od vprašanj. Njegov neposreden in neponarejen pristop, vprašanja, nevsiljivo zanimanje, so me nekako prepričali, da sem sprejel njegov predlog, naj naredim z njim intervju za Kralje ulice. Pa saj iz tega itak ne bo nič, ker bo že naslednji trenutek pozabil. Tako sem mislil.

A glej ga vraga, povsod me najde! Moja zmota je bila popolna. Še veliko pred skrajnim rokom za intervju, ki sem mu ga poslal, me pokliče Boštjan Lajovic, da bo predsednik držal obljubo. Raje odrinem misel, da je to res, na stran, v rezervo. Ne zato, da ne bi bil razočaran. Pač pa zato, ker ne maram pisati o politiki in politikih. To je skrajno proti mojim načelom in prepričanju. Sploh si ne želim tega srečanja.

Toda v ponedeljek zjutraj 7. 11. 2011 me iz intenzivnega razmišljanja o praznem nič, s katerim imam tako pogosto opraviti, vrže telefonski klic. Boštjan Lajovic na drugi strani: »Danes se dobimo.« In, sodba je padla. Saj ni dileme, da ne bi šel, preprosto živim za izzive, pa naj bodo ti videti še tako nori. Toda kako naj se lotim zadeve, da bo to ostalo v skladu z mojo vestjo in prepričanjem, je težko vprašanje. Morda pretežno, preboleče in neodgovorljivo.

Pred vladno palačo pa; še je čas, da se premislim in zavrnem tale izziv. Toda potem nikoli ne bom izvedel, ali ga zmorem. Kaj potem reči ljudem, ki čakajo odgovore na zastavljena vprašanja? Ne, ne splača se izmikati. Moj edini namen je končno spoznati gospoda Türka kot človeka, ki se zna z nevsiljivo in dobrotljivo obzirnostjo približati človeku, se zanimati zanj, ga zmore slišati in mu odgovoriti (po pričevanjih takih, malih ljudi, ki so se srečali z njim). Je to Türkovo nastopanje naučeno, natrenirano, ali je krinka drugačnega človeka? Računam na svoj posluš, ki je malo bolj občutljiv za napačne tone v melodiji. Da, zanima me samo kot oseba.

Ampak za to srečanje moram na ulici pustiti vso bedo, krivice in težave, ki sem jih moral skozi preteklo življenje prenesti na svojih plečih. Nakopičeni balast, natrpan po lastni ali tuji nespametnosti. Celo vsa iskanja za svoj prostorček pod soncem morajo ostati za mano, ko vstopiva jaz in moj skromni fotoaparati v vladno stavbo.

Pred samim intervjujem imam še poseben predpogovor, ki se zgodi na mojo posebno željo, in sicer z g. Boštjanom Lajovicem in g. Francem Hočevarjem. Pridno ju vzamem v roke, da jima razložim nekaj problemov skupin, kot so brezdomci, ljudje s težavami v duševnem zdravju in še kaj. Razčlenimo nekaj podrobnosti, kako bi se dalo v teh in morda še nekaterih skupinah ljudi z roba družbe spremeniti ali izboljšati razmere. Najdemo kar nekaj možnosti za napredek, a o tem kdaj drugič. In, vseč mi je, ker ne opazim obljub, ki bi lahko ostale prazne. V pisni obliki sta dobila tudi po eno vprašanje od Kraljev ulice in

od ljudi z duševnim zdravjem, katerega nisem mogel zastaviti g. Türku v intervjuju.

In že je čas za samo srečanje z g. Türk, kom. Pogovor steče nenavadno sproščeno. Kot klepet ob kavici. Takoj ga opozorim, da me kot politik in državnik sploh ne zanima: da pa me zanima kot človek oziroma oseba. Brez potrebe! Kajti skozi ves najin polurni pogovor ni bilo niti opaziti, da bi z mano govoril kako drugače, kot s sebi enakim. Nenavaden in neopisljiv, skoraj domačen občutek. Ker pa ne gre brez malo bolj uradnih vprašanj, sem mu moral zastaviti (med drugim) tudi vprašanja nastali v delavnicah pri ljudeh s težavami v duševnem zdravju na Šentu in pri Kraljih ulice.

KRALJI ULICE SPRAŠUJEJO:

Bi si lahko predstavljali, kako bi preživeli skozi mesec, če bi imeli na razpolago samo 230 evrov kolikor znaša socialna podpora?

DANILO TÜRK: Zelo težko. Ni dvoma, da je to vsota, s katero je zelo težko preživeti. In moramo se truditi, da je ljudi, ki jih v Sloveniji doleti taka usoda, čim manj. Tako življenje je res težko življenje.

Pa bi vi, če bi danes prišli na socialno podporo in ne bi imeli nič drugega, lahko preživeli s tem denarjem?

DT: Odkrito povedano: Ne vem. Jaz že dolgo časa živim od plače, ki jo sam zaslužim in nikoli nisem živel od socialne podpore. Nimam predstave, kako bi to bilo (se zagleda v daljavo, ko išče odgovor). Mogoče pa bi vam lahko povedal to: Jaz sem prvo štipendijo dobil pri 15-ih letih. Takrat sem ostal brez očeta, sam sem se moral začeti vzdrževati in pomagati v družini, da smo se lahko prebili iz meseca v mesec. Takrat sem se navadil, da se da živeti skromno. Sam sem si moral pridobiti štipendijo in mama je imela zelo skromno plačo. To izkušnjo imam. Ampak to je bilo takrat, v tistih mladih letih, ko sem prišel v ta položaj.

LJUDJE S TEŽAVAMI V DUŠEVNEM ZDRAVJU SO NA DELAVNICI V DRUŠTVU ŠENT VPRAŠALI:

Kaj lahko vi kot predsednik Slovenije naredite, da bi se zmanjšala pretirana uporaba psihiatričnih zdravil, za katera vemo, da njihova dolgotrajna uporaba povzroča več škode kot koristi, namesto da bi se ta zdravila uporabljala bolj za umiritev izbruhov duševnih bolezni in manj za vzdrževanje nekega konstantnega »primerne« stanja pacienta?

DT: Direktno bolj malo, ker je to vprašanje, ki zahteva deloma strokovne ljudi iz pristojnih institucij in deloma paciente same. Zato je treba pošteno povedati, da tukaj v to vprašanje kot predsednik težko posegam.

Pač pa v to lahko posegam bolj indirektno. Jaz sem skupino Šent obiskal in se tudi javno zavzel, da bi se težave teh ljudi bolje razumele, da bi lahko bili oni in mi deležni boljšega razumevanja za svoje psihološke težave. Tako bi prijaznejše okolje tudi pomagalo lajšati njihove stiske. Saj, rešitve se najdejo. Prej ali slej. Toda manjka nam pripravljenost razumeti sočloveka.

Kot predsednik republike se tudi ne morem direktno ukvarjati s problemi diagnostičnega značaja in terapij. Na bolj splošni ravni pa potrebujemo zgraditi boljše razumevanje družbe tudi širše, okolje ki povzroča manj psihičnega pritiska na ljudi, ki je v tem smislu tudi opora ljudem, ki imajo psihične težave.

Gospod Turk se strinja, da so med svetom »normalnih« in svetom ljudi z roba družbe pregrade (ko recimo celo v psihiatrični stroki pogosto velja pravilo: enkrat norec, za vedno norec) preko katerih bi morali graditi mostove razumevanja, sprejemanja in dojemanja, da bi se sedanje stanje lahko spremenjalo na bolje. Je pa, žal, po drugi strani tudi na splošno človek danes pod veliko večjimi pritiski kot nekoč. V tranziciji smo doživeli eno rastočo prakso pritiskov na delovnem mestu in drugje (mobing). In da je obča družbena klima dosti bolj neprijazna do človeka. Tudi napornejša.

Nenavadno všečna, a hkrati tudi težko dojemljiva predsednikova misel je tudi, da mora vsakdo najprej seveda sebe postaviti pred odgovornost. Šele nato druge: kaj lahko sam naredim, da mi bo bolje (meni in drugim) in ne samo čakati druge, kaj morajo oni narediti zame. In to ne glede na to, kako dobro ali slabo mu gre. Izraz kriza vrednot je namreč precej neprecizen izraz, ki se lahko različno razlaga. Krize vrednot se začnejo najprej pri vsakem posamezniku, pri odnosu do svojih obveznosti, njegovem odnosu do soljudi. Pri nas imamo veliko tega, pravi, da bo nekdo drug poskrbel, da bo bolje, pri sebi pa preredko pogledamo, kaj bi se dalo izboljšati. Celó jaz bi lahko rekel, da je lahko sitemu tveziti, ko bi me življenje ne naučilo ravno tega. Da, pravim sam, iz tega izhajajo tudi pravice. A še takrat ...

Na vprašanje o tem, kakšno avtoriteto ima v politiki njegova skoraj gandijevsko mirna, preudarna in uravnotežena beseda in nastop, pravi, da je mirnost pomembno sredstvo avtoritete. Razburjanje ne pomaga. In res, nič ga ne zmede. Le ob vprašanjih o hobijih in prostem času se je za trenutek

komaj opazno vznejevoljil. Kaj ne, ko pa ti dve vprašanji tako pogosto sliši, a je ravno tako povedal veliko o poslušanju glasbe, branju, omenil nedavno prebrano Cicerovo knjigo z naslovom Dolžnosti, ki mu je očitno zelo všeč, nordijsko hojo in še kaj. Vsa ta njegova dostopnost, enostavnost, empatija brez kančka vzdignjenosti nad sogovornikom, zanimanje, razgledanost in še kaj kljub okolju vladnih prostorov ni delovala nič drugače kot domačno. Mislim, da sem v življenju srečal samo par ljudi s podobno neprisiljeno avtoriteto. Ampak pravi, da je to čisto lahko! Zelo mu je pomembno, da posluša drugega, kaj njega zanima, ga poskuša razumeti, se pravi sprejeti drugega, takšnega, kot je.

Tu se poudarjeno vidi, da je pri ljudeh taka lastnost velika redkost, skorajda izumrla. Ugotavlja, da moramo pri nas to kulturo bližine, razumevanja, sprejemanja in dojemljivosti šele razviti. A to ni lahko. Ljudje preveč mislimo, kaj bomo dobili, namesto kaj lahko tudi sami prispevamo.

Toda na vprašanje, ali se strinja, da je v medijih veliko premalo pozitivnih novic, postane kar malo hudomušen. Gotovo jih je premalo in se celo malo pošali na svoj račun, kako je novinarjem predlagal, da bi objavljali vsaj deset odstotkov pozitivnih novic. In kako so novinarji na to reagirali: eni so to prizanesljivo odobraval, drugi pa so se iz tega norčevali in ironizirali, češ bomo pa vsako slabo novico spremenili v dobro, pa bo. To je dovolj zgovorno, v kaj se nas sili, da moramo misliti po tuji volji o današnjem svetu.

Vtisov je bilo dovolj in morda preveč. Mislim, da se je nemogoče toliko izsolati in natrenirati, da bi mi kdo tako izpopolnjeno igral nekaj, kar ni. Tista čudna slutnja je ostala tiho. Kljub temu mi je ostal kot politik enako neljub, kot so mi neljubi vsi ostali politiki. Tudi kot človek se mi ni bolj prikupil kot prej. S to razliko, da bi bil naslednjič počaščen, če bi šel z njim na klepet. Kot s človekom, s katerim je vredno izmenjati mnenja. In ne samo to. Jih tudi udejaniti.

Danes sem res moral svoj ponos globoko pogoltniti, da so me videli. Toda ni mi bilo žal. Verjetno sem bil še najbolj zadovoljen s tem, da je ob odhodu iz vladne palače ostal moj klobuk enako prazen, kot je bil ob prihodu. Mi že bolje pristaja na glavi, kot v rokah: ničesar se mi ni ponujalo, to bi me užalilo in razočaralo. Ne maram miloščine ali privilegijev. Celó svojo plačo 229 evrov, kolikor znaša socialna podpora, zaslužim. Tako ali drugače. Vendar pošteno! Danes sem bil čisto pravi novinar.

Lojze Smole

RENASANS JE IZUMILA PERSPEKTIVO, SLOVENIJA PA BREZPERSPEKTIVO.

JURIJ KUNAVER

NEK AJ

cestnih

BOLJŠI »LIFE«!

Živjo, morda se me še spomnite iz člankov, ko sem pisal o svoji mladosti in življenju na ulici? Kako postati brezdomec? se je glasil članek. No, tokrat vam ne nameravam pisati o problemih, temveč o tem, kako mi je uspelo zaživeti na bolje. Naj se vam kar takoj pohvalim, da nisem več na ulici, imam ljubezen, ki jo resnično ljubim in rešil sem se odvisnosti, kar traja že celih pet mesecev. Najverjetneje sem eden od petdesetih, ki jim to uspe, je pa tudi res, da lahko vse to hitro zbledi in si kaj kmalu zopet na stari poti. Seveda, če si to dovoliš in si labilna oseba. Sam sem bil takšen in ne bom rekel, da nisem več, vem pa, da mi ljubezen stoji ob strani in verjamem vanjo. To mi je pomagalo pri reševanju vsega. Ljubezen sicer traja šele dva meseca, ampak v tem času sva dala čez toliko tepega, kot tudi grdega, da sem spoznal, zakaj v bistvu je vredno živeti normalno, z domom, brez odvisnosti itd. Priznam, še vedno sem v programu, ampak se trudim in vsak teden nižam odmerek metaadona. No ja, konec koncev se toliko let džanka ne pozabi čez noč. Kot sem že rekel, brez ljubezni in novega razmišljanja ne bi bilo nič. Morda bom pa s tem člankom spodbudil še koga, ki je na istem, kot sem bil sam, da poskusi z mojo metodo. Začel sem tako, da sem se soočil s svojimi problemi, saj sem bil brez stalnega prebivališča in s celo kopico težav. Saj te so tako ali drugače stalno prisotne, je pa razlika v tem, ali se soočiš z njimi ali pa bežiš! Jaz sem se soočil in spoznal, da ni zanje odgovoren nihče drug,

kot samo jaz sam!

To je najlažje povedati in brez veze bi bilo govoriti nekaj na dolgo in široko, najprej je potrebno pospraviti pri sebi. Odkar mi gre na bolje, sem prenehal pisati za Kralje ulice in upam, da se še kdaj objavi kakšen moj članek, vi pa poskrbite in pišite na naslov Kraljev in povejte, kaj želite, kaj vam je všeč, in kakšne izkušnje imate z nami. Lep pozdrav!

Igor X

KUPČKAM

Kupčkam sreče in nesreče, jeza vulkana in breme pepela me držita za ovrtnik, da težko diham in bi skoraj svojo dušico spustil. Odkar pomnim, na prvem kupčku sreča mi osle kaže, pa se pošalim in jo vprašam: Le zakaj sem se sploh rodil?

Katarina Kalaba

PAZI SE SOSEDA!

Izbrisan, 1. del

Bilo je poletje 2006. Z materjo sem tedaj živel v 92,4 m² velikem stanovanju. Brat se je odselil k puncu in ima danes dve luštni punčki. To poletje je bilo kar pestro, saj sem bil odvisen od heroina in občasno od kokaina. Ker sem iz dneva v dan vse težje prišel do dnevnega odmerka, sem se odločil za zdravljenje. Ob podpori CSD Kranj sem pristal na odhod v komuno Remar v Parizu. Nisem vedel, kako dolgo bom tam prebival, zato sem se odločil, da dam vse, kar je bilo moje osebne lastnine iz tedanjega stanovanja, spraviti v dvojček hiše. Lastnica polovice hiše je bila starejša gospa, polovice pa CSD Kranj. Vedel sem namreč, da bodo občinsko stanovanje moje mame vzeli spomladi 2007. Na pot sem se odpravil zgođaj jutraj, zadnjo noč pred odhodom pa preživel z dobrim prijateljem, ki je živel v zapuščeni večstanovanjski hiši. Prav ta prijatelj, ki je umrl na naslovu CSD Kranj (v Labinu) konec polétja, mi je tisti dan pomagal prenašati osebne stvari. Ko sem prvič stopil na francoska

tla, sem se takoj izgubil. Sem pa po drugi strani zlahka prepoznal dvojico fantov, ki me je pričakala na letališču, videti sta bila kot zdravljena odvisnika. Po približno uri vožnje z avtomobilom smo prispeli na cilj. Ta je bil starejša hiša v centru Pariza. Glavni v hiši je bil nek Portugalec, ki mi je razložil hišni red, ta pa je vključeval tudi določilo: brez tobaka in alkohola. Pogled na hišo je bil zastrašujoč, tri metre visok zid, na njem pa še meter bodeče žice, ki me je navdal z občutkom, da sem prišel v taborišče. V sobi nas je bilo pet, vsi različnih narodnosti (Bolgar, Španec, Brazilec, Francoz in jaz). Ker sem imel vozniki izpit, mi je glavni že drugi dan bivanja zaupal voziti službeni avto, ko smo šli na avtobusno postajo po Bolgara, ki se je pripeljal na zdravljenje. Komuna je bila v bistvu brezplačna, zato tudi ni bilo nikakršnega testiranja za hepatitis ali AIDS, pa tudi higiena je bila na precej nizki ravni. Tretji dan sem se zaradi vseh naštetih okoliščin odločil, da zapustim hišo. Zadnjo noč sem prespal na drugem koncu Pariza, v čistejši hiši, ki prav tako deluje v okviru Remarja. Od tam sem imel namreč bližje do glavnega letališča Charles de Gaulle. Pogled na dvesto taksijev na enem mestu je za trenutek omilil mojo krizo. Na srečo sem imel s sabo povratno letalsko karto z veljavnostjo enega meseca. Po nekajminutnem mrzličnem iskanju sem našel predstavnika Rdečega križa, ki me je pripeljal do njihovih prostorov na letališču. Ko sem jim za silo razložil, kaj počnem tu in od kod sem, se pa zaradi neznanja jezika nismo prav razumeli, je vskočila starejša punca iz Sarajeva. Ta je leta 1993 zbežala iz balkanske vojne. Ker se je moja kriza stopnjevala, sem jo zaprosil za pomoč in res je poklicala svojega šefa in že v nekaj minutah smo se peljali do dežurnega zdravnika. Izkazalo se je, da imajo na letališču ambulanto. Po krajšem pregledu mi je zdravnik dal dve ampuli valija. Ker sem imel do leta še dobri dve uri, mi je Jasna (Sarajevčanka) pustila, da sem malo zaspal na njenem kavču v pisarni. Po slovesu od predstavnikov Rdečega križa sem zvečer poletel proti domovini. Takoj po vrnitvi sem se obrnil na prijatelja, ki je živel v zapuščeni hiši. To zimo sem bil še vedno odvisen od heroina. Ker

je imela mati premajhno pokojnino za redno plačevanje položnic, si je nabrala kar nekaj dolga, tako da ji še danes trgajo od pokojnine ... In prišel je april, ko so naju tudi dejansko vrgli na cesto.

Gorazd

ANEKDOTE IZ PRODAJE

SREČA

Na dan mrtvih sva z ženo prodajala Kralje pri železniški postaji, kjer skoraj ni bilo žive duše. Do mene je prišla priletna gospa in kot prva po pol ure pokazala zanimanje za časopis. Po pogovoru in ko sem ji pokazal sliko, mi je dala dva evra in odšla. Prodajal sem naprej, potem pa na tleh zagledal karto za vlak, ki je verjetno pripadala ravno gospe. Ko sem ji jo prinesel, je, čeprav ni bila njena, dodala še evro, pa še gospod, za katerega se je izkazalo, da je lastnik karte, enega.

Tadej Blatnik

HITRI (!) ADI ŠMOLAR

Prodajal sem Kralje pred Mercator trgovino nasproti Sodniškega parka, ko je kakih 20 min pred zaprtjem trgovine mimo pribrzel Adi Smolar. Ponudil sem mu časopis in obljubil je, da ga bo kupil na poti nazaj. Pa še res je bilo. Iz trgovine se je vrnil ekspresno hitro. Dal mi je dva evra za revijo in pojasnil, da se mu zelo mudi na nastop v KUD France Prešeren. To hitenje pač ni bilo nič v stilu z njegovo pesmijo Počas ...

Stripi

VESELI DECEMBER

je potrjeno najboljši mesec za prodajo, ker so ljudje bolj radodarni, zato sem kar nekaj zaslužil. Od 1. – 31. 12.

dnevno od ponedeljka do petka sem zaslužil celih 40 €. Ker mislim v prihodnosti odpreti s.p., si dam 80 % od dobička na stran, ker mi bo prišlo prav za ponovno opravljanje izpita B kategorije. Lep pozdrav in srečno in uspešno leto 2012.

D. J.

BLONDINKA

Mrzel ponedeljek, turoben dan in nisem vedel, ali naj sploh grem delat ali naj si raje vzamem prosto. No, odločil sem se, da grem vseeno poskusiti srečo. Po mučnih dveh urah sem ugotovil, da mogoče pa vendarle ni moj dan. Potem pa mimo pride zelo luštna blondinka in se začne ukvarjati z avtomatom za plačilo parkirnine. Po dobrih 20-ih minutah nisem vedel, ali se heca ali je res tako »blond«. Odločil sem se za drugo možnost in pristopil, da bi ji pomagal pri plačilu. Hvala bogu le ni bila tako »blond«, kot sem mislil, in je iz denarnice potegnila kovančke v zahvalo.

Perice

AMERIŠKI NAGLAS

Neki dan prodajam Kralje na svojem starem mestu in ker je bil dokaj mrzel dan, je tu pa tam padel kakšen evro za čaj ali kavo, ali kot je rekel neki možakar za šnopček, da se malo pogrejem. Šnopček v mojem primeru odpade, saj sem zdravljeni alkoholik. V nekem trenutku do mene pristopi visok črnc in me vpraša, če znam angleško. Ko mu pritrdim, se pozanima, kaj mu ponujam. Lepo mu razložim, nakar me začudeno pogleda in vpraša, če sem živel v Ameriki. Nasmajem se mu in odvrnem, da mi ni uspelo priti niti do Pariza, kaj šele do Amerike. Nejeverno me ošine in doda, da po res dolgem času sliši pristen ameriški naglas in po njegovem pogledu vidim, da mi ne verjame, da nisem bil nikoli v Ameriki. Le zakaj bi to zanikal? Vpraša me, če bom naslednji dan tudi tukaj, ker trenutno s sabo nima denarja, mi bo pa jutri prinesel 100 €. »Ja, pa ja,« sem si mislil, in mu to tudi rekel. Še enkrat mi je rekel, naj le pridem naslednji dan ob isti uri.

OK, potrdil sem, da bom tu, me je pa res zanimalo, če bo prišlo tudi obljubljenih 100 €. No, naslednji dan ga ni bilo, dan potem tudi ne, celo teden kasneje ne, je pa res prišel čez kakih deset dni in me povabil na pijačo. Še preden sva sedla, mi je izročil 100 €. Nisem mogel verjeti svojim očem. Čudeži se dogajajo – tudi meni.

Marko Nakrič

PRAVA SOLIDARNOST IZ NAŠIH VRST

Med prodajo pristopi do mene brezdomec, me vljudno pozdravi in mi da 2 €. Pogledam ga in mu odvrnem: »Ne, ti rabiš zase.« Nakar mi odgovori: »Vzemi, vzemi!« Res ti hvala! Že nekaj časa nazaj, ko sem kupovala časopis v naših prostorih, pristopi do mene znanec in mi da 1 €. Nakar doda: »Tukaj imaš za začetek, naprej se boš morala pa sama znajti!« Kar na jok mi je šlo od ganjenosti, saj vem, da se tudi on težko preživlja, ker ga vidim, da tudi sam prodaja Kralje poleg tega, da je upokojen. Zato se ti na tem mestu še enkrat vljudno zahvaljujem.

Tanč

RESNIČNA 53

Roko na srce, malo sem zanemaril prodajo našega časopiša. Bolj sem se posvetil člankom ter novim prodajalcem, ki jih je v našem društvu čedalje več. Novega prodajalca ne bom imenoval, lahko pa povem, da gre za zelo v redu moškega, seveda kolikor sem ga spoznal. Sam je izrazil, da bi rad prodajal, zato sem mu seveda priskočil na pomoč. Odpravila sva se proti tržnici. Razložil sem mu pravila prodaje, potem je vzel Kralje v roke in začel s prodajo. Predlagal sem mu, naj sam poskusi. Seveda se mu je najprej zapletlo, vendar zdaj sam že kar pridno prodaja. Zaželel sem mu veliko sreče. Nisem pa se mogel zadržati, da se ne bi še malo pošalili, saj kot veste, pravijo, da je v šali pol resnice.

Roman

EKOLOŠKO OSVEŠČENA DELAVNICA: KAKO USTVARITI SPALNO VREČO IZ NOSILNIH VREČK

Po Afriki, Aziji, Južni Ameriki in še kje na milijone ljudi živi v predmestjih velemest, dobesedno na ogromnih smetiščih. Po cele dneve nabirajo še koristne odpadke za lastno, redno uporabo (prodajo), večinoma pa za reciklažo. Za nekaj evrov (v lastni valuti)

prebirajo, sortirajo in nato prodajo trud svojega dela preprodajalcem za drobiž, le-ti pa veselo služijo. Ali ni bolje že na začetku poti odpadke do končnega izkoristka oziroma uničenja kakor koli uporabiti, preobraziti ali vsaj posortirati? Možnosti je ogromno, vse pa je stvar domišljije. Tako smo se na Kraljih ulice na pobudo Barbare iz društva Ekologi brez meja, katerih filozofija je globalno osveščanje o smotrnem ravnanju z odpadki, lotili projekta izdelovanja spalne vreče. Ta je potekal v obliki dveh delavnic, ponedeljkove in sredine, vsaka pa nam je vzela približno dve uri. Iz rabljenih nakupovalnih vrečk, ki smo jih obrezali, zložili v kupčke po 10 in polikali, smo dobili kompaktno,

še vedno upogljivo ploščo. To (oziroma več teh) smo v dveh vrstah položili na mizo, prekrili robове in polikali v dve ploskvi 200 cm x 80 cm. Tako je nastala kompaktna, nepremočljiva vreča navedenih mer, v katero smo vtaknili še odejo in gremo na morje. No ja, v mrzel zimski dan. Seveda smo se igrali tudi z mislijo, kako se iz vrečk lahko naredi še mnogo drugih, prav tako uporabnih izdelkov, npr. dežni plašč, razna pokrivala, izolacijo, pa še marsikaj. Sam sem mimogrede spesnil novo rimo: domišlija-ekologija.

Arne Gorjanec

DELOŽACIJE KMETOV V PREKMURJU

V sredo 23. 11. se je v socialnem centru Rog odvijal sestanek na temo goljufij avstrijskih bank, ki se navezujejo na slovenske kmete iz Prekmurja, ki se nahajajo tik pred deložacijo, saj ne morejo več odplačevati bančnih obrokov z oderuški obrestmi. Zadeve se nanašajo na obdobje slovenske osamosvojitve, ko so kmetje želeli posodobiti svojo panogo za boljšo prihodnost v novonastali državi. O kreditiranju s strani avstrijskih bank so jih seznanili t. i. imenovani kmetijski svetovalci, ki so spodbujali razvoj kmetijstva v teh predelih države. Problem se je pojavil, ker za avstrijske banke čez mejo njihove države niso veljali enaki predpisi kot v sami Avstriji. Zato so pravila, ki so bila seveda v korist njihovim agentom, nastajala sproti. Obrestna mera se je iz meseca v mesec povečevala, zato je bilo plačilo obrokov iz meseca v mesec težje izvedljivo in kmalu nemogoče. Gospa Vera, ki že vrsto let dela na različnih področjih, povezanih s pravnimi posli, se je zavzela za te ljudi, ki so bili ogoljufani in jim brezplačno pomaga priti do pravice. Izpostavila je problem sodelovanja s sodniki okrajnega in okrožnega sodišča, ki se niti ne zavzamejo za primer ter želijo le počistiti svoje mize in se primerov na čim hitrejši način znebiti. Sodna praksa je dostikrat v neskladju z zakoni, problem pa so tudi overjeni notarski zapisi, preko katerih tudi sodnik ne more, čeprav bi bil primer s tem lažje rešljiv. Ljudje, ki so omenjene listine podpisovali, pogosto niti niso vedeli, na kaj točno se nanašajo. Interesi avstrijskih bank so bili predvsem gospodarska poslopja, ki so jih želeli prevzeti od kmetov,

da bi s pomočjo nepremičnin na ozemlju Slovenije lahko izvajali lastne dejavnosti. Strokovnjaki, ki delujejo skupaj z gospo Vero, že nekaj let delajo prostovoljno, da bi skupaj s sodišči našli skupni jezik in odpravili krivice, do katerih je prihajalo izven zakonskih okvirjev. Sam namen sestanka v Rogu je bil dogovoriti se za skupno akcijo mirnih demonstracij v Murski Soboti, na katerih bi javnost opozorili na omenjene goljufije, na nekonstruktivno delovanje sodstva in (ne)podpore omenjenim oškodovancem. Aktivistična skupina Boja za je organizirala **Dan ogorčenja nad bankami**. V sredo, 30. novembra, se je ob 15.00 pred Boj za odvijal **POHOD OGORČENIH NA SEDEŽE IN POSLOVALNICE BANK** z namenom, da se obsodi početje bank in zahteva takojšen odpis zgoraj omenjenih dolgov. Organiziral se je tudi shod v Murski Soboti, v četrtek, 1. decembra ob 14.00 na Trgu kulture: **MANIFESTACIJA V PODPORO DOLŽNIKOM V PREKMURSKI REGIJI**, da se začne delovanje v smeri organiziranega upiranja deložacijam in zahteve za odpis dolgov. Odpor proti bankam je organiziran z namenom podpore družinam, ki so v postopku deložacije. Stiska ljudi, ki jih banke s svojim izkoriščevalskim ravnanjem poženejo v revščino, po drugi strani pa pristranskost državnih institucij, ki delujejo po nareku centrov finančne moči, sta sprožili ogorčenje zaradi brezperspektivnosti in revščine, ki jo širi vladavina finančnega kapitalizma.

Monika Cerar

NOVI ČASI — STARE IGRE (ŠPORTNO-ZABAVNO DRUŽABNI DAN)

Na povabilo Dnevnega centra Šent za uporabnike prepovedanih drog iz Nove Gorice smo se 24. 11. 2011 Aleš, Vili, Adem, Bojan ter Roman odpravili v tej smeri. V stari Karavli v Solkanu so se namreč odvijale družabne igre in druženje brezdomnih in drugih socialno ogroženih oseb. Seveda smo bili prav veseli, da smo iz zamegljene Ljubljane prišli na sončno Primorsko, kjer nas je med drugim pričakalo tudi kosilo in sladice.

Namen dogodka je bil, kot sem že omenil, spoznavanje in druženje, in sicer preko družabnih iger, tudi balinanja. Med obvezen repertoar tovrstnih dogodkov sodi tudi fotografiranje ter rezultat: gasilska fotka. V imenu vseh fantov bi se zahvalil na povabilo, če pa bo še kakšno športno srečanje, bom seveda rade volje zraven in poročal.

Roman

NA KRATKO: ZASEDBA/OSVOBODITEV FILOFAKSA

V sredo, 23. novembra, se je točno opoldne (po štiridesetih letih) na Filofaksu zbrala množica študentov in drugih radovednih in vznemirjenih sodelavcev. Po vzoru Gibanja 150 so objavili zasedbo/osvoboditev fakultete in izpeljali prvo skupščino. Nezadovoljni z izvajanjem študijskega procesa in kvaliteto študija, zaposlitveno politiko negotovih zaposlitev in uporabo podizvajalcev za storitvena dela (čiščenje, varnost, kavarna) ter socialno problematiko so se organizirali po načelih

neposredne demokracije (brez hierarhije in predsednika ter da ima vsakdo enako pravico do besede in sodelovanja) in pa **direktne akcije** (kdor nekaj predlaga, tisto tudi izpelje oz. organizira). Osnovna dejavnost zasedbe so delavnice, seminarji in alternativna predavanja na različne teme, na katerih identificirajo težave današnjega visokega šolstva in možne rešitve. Delavnico lahko predlaga in izvede vsak (razen ekstremno desničarskih, religioznih in strankarskih vsebin), in sicer tako, da jo napove na

večerni skupščini ali pošlje napoved. Več: <http://mismouniverza.blogspot.com/>, www.facebook.com/mismouniverza.

Primož Časl

015
KRALJI
ULICE

SESTANEK S KOMPASOM ALI PRIMER IZGRADNJE DOBRIH SOSEDSKIH ODNOSOV

Prejšnji mesec smo na Kraljih sestavili tole obvestilo: »DRAGI BRALCI IN SPOŠTOVANE BRALKE!

Društvo Kralji ulice na pobudo sosedov, Kompas MTS, lepo prosi vse obiskovalce dnevnega centra, da se v okolici dnevnega centra ne vedejo *moteče, škodljivo in nezakonito*.

Vabimo tudi na odprti pogovor med predstavniki dnevnega centra, predstavniki Kompas in predstavniki oblasti, ki ga bomo pripravili v decembru. (Točen datum bomo še sporočili.) Pogovarjali se bomo o idejah in predlogih za višjo kvaliteto sobivanja v istem urbanem in socialnem okolju ter o izboljšanju medsebojnih odnosov.«

Za kaj gre?

Naši najbližji sosed, Kompas MTS, so nam sporočili, da so kot lastniki celotne poslovne stavbe na Miklošičevi dobili več pozivov s strani podnajemnikov, da se nekateri posamezniki, za katere mislijo, da so uporabniki oz. člani društva Kralji ulice, na tem območju vedejo neprimerno oz. *moteče, škodljivo in nezakonito*. Pozvali so nas k sodelovanju pri ureditvi razmer in tako smo sklicali sestanek vpletenih strani, in to že v novembru, ne pa decembra, kot piše zgoraj.

Sestanka so se udeležili predstavniki lastnikov in najemnikov poslovne stavbe, MOL-a, četrtne skupnosti Lj. - Center, stanovalcev Pražakove 6, kjer imamo Kralji ulice prostore dnevnega centra, policije in pa več predstavnikov društva Kralji ulice.

V strpnem in konstruktivnem pogovoru smo razgrnili

problematiko in se, kot je nekoč dejal boter Vito Corleone, *razumno pogovorili*. Ugotovili smo, da je nekaj omenjenih posameznikov res uporabnikov dnevnega centra, še več pa je takih, ki to niso.

Kljub temu smo Kralji ponudili več rednih obhodov, apeliranje na člane in uporabnike, da se ne zadržujejo (preveč) na omenjenem območju in po nasvetu predstavnikov policije pozvali uporabnike poslovne stavbe Kompas, da brez zadržka prijavljajo morebitna posamezna kršenja javnega reda in miru.

Tudi na Kompas so angažirali varnostno službo in dodali, da v zadnjem času opažajo, da se zadeve počasi normalizirajo.

S sostanovalci na Pražakovi 6 smo vzpostavili neposredno telefonsko zvezo za primer, ko nam glasnost uide prek meja dobrega okusa. Eden od sostanovalcev (sosed iz višjega nadstropja) je še dodal, da ima bivanje v centru mesta svoje značilnosti in da lahko le tako, da se vsi skupaj potrudimo, nekaj dosežemo. Zmenili smo se še, da se bomo uporabniki na Kraljih še sestajali in preverjali situacijo ter o tem občasno tudi poročali zainteresiranim.

V duhu kreativnega dialoga in upanju, da takšen sestanek ne bo več potreben, smo se tovariško razšli.

Naj na tem mestu še enkrat pozovem bralke in bralce, naj se na tem območju, pa tudi širše, vedejo človeku dostojno, še posebej v *veselem decembru*, da bo res veselo, ne pa napeto.

Primož Časl

OTVORITEV RAZSTAVE, MATEJ BAN

V dnevnem centru smo 23. 11., v času največjega vrveža, ki je dobro pripomogel k atmosferi, uradno otvorili razstavo zdaj že našega starega znanca – Mateja Bana. Ta se tokrat predstavlja s ciklusom slik, ki ga je poimenoval kar Zmešnjava. Cikel sedmih slik na platno, z izjemo ene na iverico, obsega od zmagovalnega dela po okusu obiskovalcev – zmaja –, do Miha Wazowskega – enookega lika iz Sveta igrača – in ženskega akta, pa do želve, morskega tihožitja in orla. Slike niso najnovejšega datuma in prav tako niso

naprodaj, pač pa lepo popestrijo stene naših prostorov. Avtor je ob krajšem nagovoru omenil, da je bil slikar že njegov pokojni oče, od katerega je očitno podedoval strast do ustvarjanja, fantje in punce glasbene delavnice pa so v čast otvoritvi zapeli in odigrali Lennonovo Give peace a chance. Bilo je živahno, razigrano in še na kako ponovitev.

MG

Avtor s svojim kolesom

Kako pride do kolesarskih pogruntavščin? Prisluhnimo zgodbi o spraznjenih zračnicah. Začelo se je takrat, ko sem imel precej neugledno kolo, starega mauntiča, ki ga itak nihče ne bi hotel vzeti. Zato sem ga brez strahu pušchal prislonjenega ob beli steni telovadnice, medtem ko sem bil v šoli. Sicer imamo tudi kolesarnico, a kaj ko mi je bilo odveč odklepiti in zaklepiti jo, in še dovoz do nje je bil zelo ozek, pa še en ključ več za zgubiti ... Torej sem kolo prislanjal na že omenjeno steno, ki je bila najbližje vhodu v šolo. A kaj ko je bilo vsaj enkrat na teden eno od koles prazno, ko sem se po pouku hotel odpeljati. Opazil sem, da je bil včasih ventilček malo odvit, včasih pa sem celo v plašču našel majhen košček jeklene žičke, take, kot je v dratpiršni. Tega nisem ugotovil takoj, po prvem krpanju zračnice, ampak šele potem, ko sem zračnico večkrat menjal, pa se je vedno spet predrla na istem mestu. Zatem sem s filigranskim pregledom našel žičko iz dratpiršne v plašču. In še celo je bila zaprta v plašč od strani in ne frontalno, kar je kazalo na to, da je bil namerno predrt. Seveda sem najprej pomislil, da so za tem moji dijaki, ki me imajo sicer radi, vsaj tako mislim, a kakšen cvek pa jim vseeno dam, ko ga zaslužijo, seveda. Ampak sem se motil. »Skrita kamera« je pokazala, da je bil v resnici krivec nekdo drug iz šole, ki ga je motilo, da kolo prislanjam ob šolski zid, a to za to zgodbo ni več pomembno. To je bil zame izziv. Nisem hotel iti po poti najmanjšega odpora in se odreči svojemu stalnemu parkplacu, niti porabljati več časa za odklepanje in zaklepanje kolesarnice. Pomislil sem, da moram storilca zмести. In sicer tako, da ne bo imel čisto lahkega in hitrega dela pri spuščanju zračnice, po drugi strani pa sem hotel, da če bo uspel (oz. se mu bo tako zdelo), se bom lahko vseeno odpeljal domov brez ponižujočega potiskanja bicikla v javnosti. Po nekaj tednih dozorevanja ideje sem se spomnil, kaj bom naredil. Dejansko sem idejo dobil, ko sem

prijatelju Milanu, ki se je naveličal stalnega krpanja predrtih zračnic, namontiral polno gumo namesto plašča in zračnice.

Take gume imajo zdaj ljubljanski bicikeLJ-i. Ko sem mu predlagal, da bi – da ne bi bil preveč sumljiv – vmonitral v kolesni obroč lažni ventilček, sem spoznal, da bi to lahko bila rešitev tudi za mojo težavo.

V obroč svojega kolesa sem zvrtil več 8 mm širokih lukenj, kot so tiste, skozi katere gledajo ventilčki, in v njih pritrdil slepe ventilčke, to je take brez zračnice. Tako se ni takoj videlo, kateri je pravi (od zračnice), kar bi lahko nepridiprava odvrnilo od hitre akcije. Ideja več ventilčkov me je pripeljala do ideje več zračnic. Tako sem v plašč vtaknil še eno ali dve zračnici, ki sem jih potem tudi napihnil. Konec koncev sem imel kolo s šestimi ventilčki in tremi zračnicami. Četudi je storilec odvil pravi ventilček, sta še vedno ostali napihnjene dve zračnici in kolo je bilo še vedno uporabno. Pokazalo pa se je, da je zelo težko napihniti vse tri zračnice tako, da bi imele enako količino zraka. Zato se je lahko zgodilo, da je bil učinek izpustitev ene zračnice večji ali manjši, glede na to, katero zračnico je storilec predrl. Izkušnje so pokazale, da sta dve zračnici v plašču optimalna rešitev za debele gume gorskega kolesa ... in za obrambo pred kolesarskimi mrzneži.

Riko Jerman

Zadnje kolo s štirimi ventilčki

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

BRECELJ KOLENUJE, KARAVANA GRE DALJE ...

monika.buhancic@kraljiulice.org

Že v prejšnjem članku sem svojim zvestim bralcem poskušala razložiti, kako država seka vsepovsod, najbolj čudno pa je, da je pričela sekati tistim, ki kljub vsemu poskušamo delati (skoraj praviloma brez plačila) v dobro družbe. Odtegotanje denarnih sredstev nevladnim organizacijam, torej društvom, v katerih delujejo zanesenjaki, ki na svoj način želijo spremenjati in izboljševati svet, je za vsako državo in za vsako občino zagotovo in brez olepševanja skrajno sramotno. V MOK (Mestni občini Koper) je eno takih društev DPZN. DPZN obstaja in deluje že dooooolgih 20 let. Prvič se dogaja, da je MOK zasekala v sredstva, brez katerih društvo ne zmore delovati. Kljub vztrajanju predvsem njenega predsednika in njegove sedaj že legendarne trme bi društvo še nekaj časa delovalo s pomočjo infuzij, respiratorjev in umetnih kom v obliki vizije, že omenjane trme, mladine, ki ji ni vseeno in ki se zaveda, kako čustveno in kulturno oropano bi se počutili vsi obiskovalci MKSMC-ja, kjer dobivajo redne doze predavanj, instalacij, prikazovanj družbeno kritičnih filmov, pomoči socialno najbolj ogroženim občanom, multimedijskih dogodkov in druženj, koncertov, kjer dobijo možnost izražanja bendi, ki se vrtijo v bolj *underground sceni* in ki brez DPZN-ja pravzaprav nikjer drugje ne bi imeli možnosti se predstaviti javnosti, ki pa je lačna tovrstnih špilov ... in še mnogo drugih aktivnosti bi lahko naštel, pa vendar ostaja dejstvo, da je društvo deležno, prvič v vseh letih delovanja, globokega reza v svoje finance. Po zadnjih informacijah je bil rez globok 17.000 €. Nobeni šivi ne zakrpajo te luknje in noben plastični kirurg ne od strani sledi brazgotine, ki bo ostala za vedno kot grd spomin na leto 2011. Predsednik društva se je odločil, da bo protestno kolenoval vse tja do meseca maja. Žalostno je dejstvo, da se ne bori zase in samo za DPZN, pač pa v imenu vseh nevladnikov, pa vendar se mu nihče ni pridružil niti za en krog okoli občinske stavbe in na ta način podprl njegov protest in prav tako pokazal občanarjem in županu, da ni edini in da njegovo mnenje ni ekstremno, pač pa si vse organizacije želijo, da se jih spoštuje in da se jim omogoči nemoteno

delo. Za to pa, žal, potrebujejo sredstva iz občinskih sredstev, sredstva raznih ministrstev, ter sredstva iz evropskih skladov. Novoizvoljeni Janković je kot župan mesta Ljubljane imel posluh za nevladnike in je nekako skrbel za društva, delujoča v največjem slovenskem mestu. Samo upamo lahko, da bo vse to prenesel tudi v splošno miselnost poslancev, ministrov, vlade in nepotrebnega državnega zbora, ter posledično tudi na župane mestnih občin, tiste manjše občine bodo vzgledu zagotovo sledile. V zadnjih mesecih je prišlo do izgrediv, ker se vlada namerava izogniti plačilu svojih obveznosti ... Brezposelnost narašča in mora naraščati zgolj zaradi prevelike zaloge dobrin. »*Nikoli ne dvomite, da majhna skupina preudarnih in predanih ljudi ne more spremeniti sveta. Še vedno ga je.*« (Margaret Mead) Smo pa v letu 2012, ko naj bi se vse to spremenilo. Močno upam in molim k veselju, da je res tako. Spremembe so nujne. Sprememb se veselim. Prelomno leto 2012 (pa ne zaradi februarja) me navdaja z upanjem, da bo dejansko konec sveta – vendar na način, kot je dejansko mišljeno, torej da bo konec sveta, kot ga poznamo. O tem sem že pisala in se ne bi rada ponavljala, vendar je to res edino upanje, da se vrnemo nazaj h koreninam, v smislu, da se prenehamo klanjati vsemogočnemu dolarju oz. evru in pričnemo komunicirati en z drugim, se pričnemo družiti v svojem socialnem okolju in ne preko socialnih omrežij, da ne potratimo vsak trenutek v lovu za denarjem in služenjem le-tega, ampak prisluhnemo svojim srcem in si zastavimo preprosto, a najbolj pomembno vprašanje: »Ali sem dejansko srečen?« Malokdo med nami bi si odgovoril pritrdilno. Nimamo pogojev za biti srečni. Postavili smo si majave temelje, ki slonijo na materializmu, namesto na duhovnosti (le-ta nima nič opraviti z vero!), samospoznanju, samoposlušanju, samouresničevanju in na vseh ostalih pozitivnih samo-tih. Kako naj torej naš obstoj sloni na tako trhljih in minljivih temeljih? Kdaj ste si nazadnje vzeli eno uro zase, odšli v gozd ali kam drugam v naravo in se v tišini sprehodili, globoko nadihali svežega zraka in se spomnili svojih otroških sanj in načrtov? Kdaj ste se nazadnje povprašali, koliko teh sanj in načrtov

ste pravzaprav dosegli v pehanju za boljšim avtom, večjo hišo, lepšo obleko ...? Naredite to že v prihajajočem vikendu in ugotovili boste to, kar teži večino ljudi na našem planetu – ugotovili boste, da ste globoko v sebi nesrečni, da ste že dolgo nazaj izgubili svoj pravi jaz in ste se na pol pod prisilo zlili z okolico, kajti izstopati, so nas učili, ni dobro. Kakšna zabloda! Edino če izstopate, boste srečni, samosvoji in neponovljivi. Prav tako kot *izstopa* predsednik DPZN-ja. Ljudje ga gledajo kot čudaka, on pa je v sebi popolnoma izpopolnjen, saj ne spada v noben predalček, za katere smo naučeni, da jih napolnimo z vsemi ljudmi, ki jih srečamo, poznamo ali pa največkrat tudi ne poznamo. Ravno ko človeka ne poznamo, nam ga je najlažje popredalčkati in obsojati. Obsojanje in predsodki pa so največkrat odraz našega strahu pred neznanim. Ko nečesa ne poznamo, se tega seveda bojimo in ko se nečesa bojimo, nam je najlažje postaviti predse zid in neznano pustiti tam zunaj, kjer nam ne more naškoditi. A tako malo je potrebno, da sočloveka povabimo k sebi in ga z odprto glavo poslušamo in poskusimo razumeti. Temu dejanju ponavadi sledi spoznanje, da smo resnično *streljali mimo* in da ta oseba ni niti č od čudaka. A ta pot od nas zahteva dejanja in akcijo, za to pa ponavadi nimamo ne časa in ne energije, ker več kot preveč delamo, se pehamo za boljšim avtom, večjo hišo, lepšo obleko ... no, pa smo spet tam. Začarani krog neoliberalne potrošniško-materialistične filozofije, ki nas dela nesrečne. Naj bo 2012 za Vas konec sveta, kot ga poznate – ustvarite si svojega, novega, drugačnega in takega, v katerem boste Vi srečni ... drugi Vam bodo sledili. Vsaj taki, ki razmišljajo podobno in le taki Vas lahko osrečujejo. Pa lep pozdrav od

Vaše Bibe

KRALJI ULICE PRI VESNI LESKOŠEK IN UVELJAVLJANJE PRAVIC PO NOVI ZAKONODAJI O SOCIALNOVARSTVENIH PREJEMKIH

018
KRALJI
ULICE

foto: Peter Pitambar Pangerc

KRALJI ULICE: *Zgodil se bo zakon o socialnovarstvenih prejemkih. Kakšen je tvoj pogled na ta zakon?*

VESNA LESKOŠEK: Zakon posega v pravice tako, da znižuje dostopnost le-teh. Iz približno desetih pogojev za dostop do pravic, ki so veljali po prejšnjem zakonu, sedaj velja približno 30 krivdnih razlogov, zaradi katerih ljudem ne bo dodeljena denarna pomoč. Pogoji se nanašajo večinoma na relacijo do dela oziroma načina, kako je nekdo izgubil delo. Na primer, če je izgubil delo (po nekaterih členih delovne zakonodaje), pa ni zahteval sodnega varstva ali arbitraže, ne bo upravičen do denarne pomoči. Zaradi manjše dostopnosti se bo znižalo število ljudi, ki nimajo dohodkov, pa vendarle ne bodo mogli dobiti denarne pomoči. Zaradi vrstnega reda uveljavljanja pomoči ljudje ne bodo mogli dobiti več dodatkov hkrati, npr. štipendije in otroškega dodatka.

KU: *Za povprečnega državljana v socialnih težavah bo ta zakon slabši?*

VL: Za nekatere, ki bodo zadostili vsem pogojem, bo nekoliko boljši, ker se nekatere pomoči dvigujejo. Npr. prejšnji upravičenci do državne pokojnine bodo sedaj lahko dobili tudi varstveni dodatek. Za nekatere pa se bo položaj poslabšal. Npr. dijaki so prej lahko dobili štipendijo in otroški dodatek, sedaj pa le otroški dodatek. Otroški dodatek se bo sicer dvignil, vendar ne bo enak seštevku prejšnjih dveh pravic. Za nekatere se bo položaj izboljšal, za druge pa poslabšal.

KU: *Ta zakon naj bi stopil v veljavo že junija 2011. Zakaj polletna zamuda?*

VL: Po javno dostopnih informacijah predvsem zato, ker niso pripravljene enotne baze podatkov. Namreč, po novi zakonodaji bo mogoč vpogled v 26 različnih baz podatkov o prosilcih za denarno pomoč, kar pomeni ogromno moč in nadzor javnih institucij nad posamezniki. Takšen dostop npr. ni mogoč pri drugih ljudeh, podjetnikih ali tistih, ki imajo veliko premoženja.

KU: *Kaj je slaba stran teh skupnih baz podatkov?*

VL: Velik in močan nadzor nad posameznikom, ki je nastal zaradi mita o goljufih in lenuhih. Goljufanje je bil namreč glavni razlog za uvajanje totalnega nadzora, čeprav nikoli nismo slišali podatka, koliko je zares zlorab sistema. V Veliki Britaniji, kjer so prav tako uvedli tak nadzor, so kasneje odkrili, da je bilo zlorab le 0,6 % vseh denarnih pomoči.

KU: *Kaj, v tej spremembi zakona, je dobrega za državo?*

VL: Na kratek rok bo varčevala na številu upravičencev, vendar se

bo na dolgi rok povečevala revščina zaradi nedostopnosti pomoči, kar je za državo večja izguba kot korist. Dobro tudi ni, da si država prisvaja takšno količino moči pri nadzoru posameznikov, saj se s tem spreminja narava države iz socialne v kontrolno.

KU: *Se pravi, da si državna blagajna ne bo opomogla?*

VL: Na kratek rok si bo opomogla, ker bo število upravičencev manjše. Vendar bo na dolgi rok s tem producirala nove probleme na področjih zdravja, brezdomnosti, manjše izobrazbe itd.

Revščina namreč vpliva na zdravje, več je izgub stanovanj in delo, manjše je tudi število ljudi, ki se lahko vključijo v izobraževanje. Ko se družba porevšči, je vseh težav več.

KU: *Kaj se bo zgodilo s trgov deli?*

VL: Ravno v tem je smisel sprememb. Če država ne zagotavlja svoje vloge pri zagotavljanju dostojnega preživetja, morajo ljudje sprejeti vsakršno delo pod vsakršnimi pogoji, tudi takšnimi, ki so povsem nečloveški, zlorablajoči in za ljudi žaljivi.

KU: *Kaj se bo spremenilo za socialne delavke in delavce, ki so posredniki med državo in ljudmi?*

VL: K vprašanju bi dodala še vse tiste poklice, ki so udeleženi v pomoči ljudem: socialni pedagogi, psihologi in drugi, ki delajo v javnih ustanovah. Za vse se bo njihovo delo v teh ustanovah spremenilo tako, da bodo v večji meri nadzorniki in v manjši meri tisti, ki pomagajo pri razreševanju človeških stisk. Do sedaj je veljalo, da denarne pomoči odredijo strokovnjaki (soc. delavke in delavci, psihologi, soc. pedagogi ...), saj so ljudje pri vlogah povedali tudi svoje zgodbe in stiske, ki so jih kasneje lahko razreševali. Od sedaj naprej pa bo to zgolj birokratski postopek, kjer človekova zgodba in njegov položaj nista več pomembna.

KU: *Kaj bi bila boljša rešitev (od te spremembe zakona)?*

VL: Uvedba neke vrste brezpogojnega temeljnega dohodka (BTD), ki bi pripadal vsem ljudem. Moral bi biti dovolj visok, da bi kril vse osnovne stroške preživetja, vsekakor ne nižji od praga revščine (ki je sedaj okoli 580 eur). Tako ljudje ne bi bili deležni nadzora in bi zagotovo lahko bolje vplivali na svoja življenja.

KU: *Ali je brezpogojni temeljni dohodek (BTD) enak univerzalnemu temeljnemu dohodku (UTD)?*

VL: Ja, vendar v primeru, da je ta naravnani višje od praga revščine. Bistvo je v količini nadzora, preko katerega gre človek, ko uveljavlja neko pravico. Imam zadržke pri UTD, vendar le v toliko, da se sedaj omenjajo prenizke vsote takšnega dohodka, ki ne omogočajo preživetja. Nevarnost bi bila, če bi takšna nizka vsota obveljala, ljudje pa bi zgubili pravico do drugih denarnih dodatkov, ki pomagajo k preživetju. Npr., če bi dijaki izgubili pravico do štipendije, pridobili pa prenizek univerzalen temeljni dohodek. Ali pa, če bi stari ljudje izgubili pravico do državne pokojnine varstvenega dodatka, dobili pa prenizek UTD.

KU: *Kakšna je pot do praktične izvedbe BTD?*

VL: V prvi vrsti bi se morala spremeniti mentaliteta države, ki sedaj na ljudi brez dohodka gleda predvsem kot na goljufe in lenuhe, ki jih je potrebno strogo nadzirati. Za uvedbo BTD je potrebno ljudem najprej zaupati.

Potem je potrebno narediti več za to, da ima država možnost redistribuirati dohodek, kar pomeni uvedbo davka na luksuz in uvedbo dodatnega davčnega razreda z večjo obdavčitvijo najbogatejših.

Peter Pitambar Pangerc

K članku z naslovom *Kralji ulice pri žicarjih*, objavljenim na 17. strani novembrske številke *Kralji ulice* (št. 66), smo objavili fotografijo neke osebe. Ob tem nismo poudarili, da je fotografija simbolna in se ne nanaša na »žicarja«, s katerim je bil intervju opravljen. Za pomoto se fotografiranemu opravičujemo.

Uredništvo

CENTER ALTERNATIVNE IN AVTONOMNE PRODUKCIJE

Urbane brazde, eden od sklopov Evropske prestolnice kulture Maribor 2012, se bodo v letu 2012 s svojimi programi (trajno) ugnezdile v zapuščeno industrijsko zgradbo starega »Konzuma« v Železničarskem naselju na Taboru v Mariboru. Tam nastaja CAAP, *Center alternativne in avtonomne produkcije*, ki bo pod svojo streho združil socialne in ekološke projekte Urbanih brazd, od trajnostne lokalne preskrbe in trajnostne mobilnosti do socialno-kulturnih dejavnosti in ohranjanja biotske pestrosti.

CAAP je prostor povezovanja in kreativnega iskanja novih načinov odgovarjanja na potrebe lokalne skupnosti. V centru se razvijajo prakse socialno-podjetniškega in socialno-kulturnega delovanja, ki temeljijo na trajnostnem odnosu do narave in človeka, na pravičnem nagrajevanju dela, na odprtosti do drugega in drugačnega, na prehajanju meril rasti kapitala in konkurenčnosti ter na sprejemanju skupnega lastništva nad znanjem in informacijami. Temeljno poslanstvo *Centra alternativne in avtonomne produkcije* je raziskovanje in razvoj alternativnih načinov zadovoljevanja ekonomskih, socialnih, okoljskih in kulturnih potreb skupnosti. Lajtmotiv življenja CAAP-a predstavlja povezovanje. Povezovanje nepridobitnih organizacij in socialnih podjetij zato tvori osnovo organizacijskemu modelu CAAP-a. V tem duhu bo torej *Center alternativne in avtonomne produkcije* upravljalo *Združenje ustvarjalcev alternativne in avtonomne produkcije*, kratko *Združenje CAAP*, to je združenje društev, zavodov, zadrug ter drugih nepridobitnih in/ali socialno-podjetniških organizacij, ki se združujejo z namenom povezovanja in razvoja na področju alternativnih produkcijskih praks in socialno-kulturnega delovanja.

Temeljna naloga *Združenja CAAP* je zagotavljanje podpornega okolja svojim članicam, ki delujejo na različnih področjih alternativnih produkcijskih praks, ter vzpodbujanje novih iniciativ v tem polju delovanja. Članice centra ohranjajo svojo vsebinsko avtonomnost, medtem ko jim združenje nudi administrativno, razpisno, pravno, računovodsko in drugo podporo, ter jim zagotavlja skupno rabo prostorov za izvajanje njihove dejavnosti. Članice združenja pa morajo brez izjem delovati kot nepridobitne organizacije oziroma kot socialna podjetja. Prve članice *Združenja ustvarjalcev alternativne in avtonomne produkcije* so že tukaj, v nastajanju ali že aktivne: Frekvenca – Socialno-kulturno združenje nemirnih in aktivnih; Jurovske kmetije – Zadruga za razvoj trajnostne lokalne preskrbe; Mariborska kolesarska mreža – Društvo za vzpodbujanje kolesarjenja in trajnostnega prometa; Zadruga za inovativne mobilnostne rešitve; Društvo Varuhi semen; Kulturno-umetniško društvo Anarhiv in Socialno-kulturno združenje Rizom.

CAAP želi postati model nove ekonomije, ki temelji na nepridobitnosti, samooskrbi, ustvarjalnosti in povezovanju. Vzpostavitev *Centra alternativne in avtonomne produkcije* moramo razumeti kot odziv imunskega sistema družbe, ki se kot živ organizem brani pred ekonomskimi praksami, ki ga ogrožajo. Center je tako eden od modelov, ki pričajo o možnosti in dejanskosti alternativnega organiziranja skupnosti na področju zadovoljevanja lastnih potreb. Gre za materializacijo spoznanja organizacij in posameznikov, da si razvoja družbe ni mogoče

predstavljati v enodimenzionalni podobi kapitalistične družbeno-ekonomske ureditve; gre za praktične nasledke spoznanja, da drugačen način življenja posameznika in družbe ni le nujen, temveč je tudi možen.

CAAP torej ni organizacija za pomoč, opismenjevanje in reševanje ubogih in izključenih, temveč je platforma povezovanja vseh tistih, ki želijo, morajo in zmorejo za svoje potrebe in skupne potrebe družbe skrbeti na drugačen način. CAAP nastaja kot eden od možnih modelov nove ekonomije, ki temelji na nepridobitnosti, samooskrbi, ustvarjalnosti in povezovanju. Model, ki želi pritegniti nove organizacije in posameznike, da se ekonomije lotijo na način, ki ni skrajno uničevalen in ponižujoč, temveč na način, ki posameznikom in skupnosti ponuja dostojne možnosti za preživetje in življenje.

Čeprav se prve članice v CAAP-u razvijajo pretežno okoli dejavnosti preskrbovanja s hrano, trajnostne mobilnosti, socialno-kulturnega dela, ohranjanja avtohtonih rastlinskih sort, gostinske in trgovske dejavnosti ter ponovne uporabe računalnikov, pa se s temi dejavnostmi pogleda CAAP-a v prihodnost ne omejuje. Center želi v prihodnje vzpodbuditi razvoj novih nepridobitnih podjetij tudi v drugih gospodarskih dejavnostih, predvsem na področju samooskrbovanja skupnosti s temeljnimi življenjskimi dobrinami, kamor poleg zagotavljanja zdrave hrane, trajnostnega transporta, kulture, dostopnega znanja in informacij vsekakor sodi tudi zagotavljanje primernih stanovanj, opreme, obleke ipd. Skratka, center je odprt za nove nepridobitne in socialno-podjetniške iniciative, pa naj gre za področja tekstilne in pohištvene dejavnosti, gradbene in stanovanjske dejavnosti, etično bančništvo, IKT dejavnosti in druge storitvene in proizvodne dejavnosti.

CAAP je torej prostor oživljanja potencialov lokalne skupnosti. Prostor oživljanja zmožnosti skupnosti, da avtonomno skrbi zase po načelih nepridobitne, socialno-podjetniške in skupnostno upravljane ekonomije. Je kraj, kjer iz mrtve, zapuščene stavbe v urbanem okolju raste živo središče skupnostnega delovanja. Se vidimo v CAAP-u!

Karolina Babič

foto: Vanja Bučan

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

GOSPODARSTVENIKI

foto: osebni arhiv

Slovenščina je jezik poln posebnosti. Pa ne mislim na dvojino, na zapletena pravila postavljanja ločil, na slovnico, ki ima več izjem kot zakonitosti, marveč na čisto običajne besede, ki jih rabimo pri običajnem občevarju. Nekatere besede se nam zdijo slovenskega izvora, pa se izkažejo za popačenke, praviloma iz nemščine. Tako je »krompir« popačenka iz nemškega arhaičnega izraza »Grundbirne«, ki pomeni »zemeljsko hruško«, podobno, kot je Francozom taisti gomolj »zemeljsko jabolko«. Včasih zaman iščemo čisto običajne besede, kot npr. za angleški »labour«, pa jih ni, in jih nadomestimo z drugimi. V tem primeru z »delo«, kar je v angleščini »work« in ima precej drugačen pomenski odtенок oz. rabo. No, res pa je, da v podobno zagato pri tej besedi padejo tudi Nemci. Imamo pa tudi besede, ki jih nikakor ne moremo prevesti v druge jezike. Nam tako samoumevno razlikovanje med »vzgojo« in »izobraževanjem« težko razložimo Angležem, ki so prvi pojem ohranili za svet živali in rastlinstva, kar je veljalo pred dobrim stoletjem tudi pri nas. Ko zmerjamo naše otroke, da so »pridni«, pa ga ni naroda, ki bi svoje otroke hotel tako poniževati. »Biti priden« pomeni, da si pokoren, pohleven in ubogljiv. Tako rekoč bebav. Res je, da nemški »brav« prevajamo z našim »priden«, a tu gre za navadno zavajanje, saj germanski koren nakazuje na pogum, ki ga neposredno razberemo iz angleške besede »brave«, ki pomeni biti »pogumen«, »pokončen«, »hraber«, v francoščini pa še »vrl« in »pošten«. Lahko sklepamo, da so pomeni in rabe besed rezultat nekakšne sedimentacije zgodovinskih, kulturnih in političnih izkušenj. Zato rabimo lingvistično paleontologijo in arheologijo, ki presega običajne etimološke razlage. Včasih pa bi bila nepogrešljiva jezikovna psihoanaliza, ki bi razložila bizarnosti, v katere se ujame jezik. Bizarnosti jezika pa so bizarnosti realnosti, ki se v njem sedimentira. Deluje pa tudi obratna – še bolj dominantna – logika, da bizarnosti jezika zamejujejo našo realnost. V predvolilnem času, ko se prirejajo raznorazni medijski rituali, smo bili priče srečanja slovenskih politikov in ene političarke z množico »gospodarstvenikov«. Slednji so, kot je bilo to za pričakovati v predvolilnem času, malo manj jadikovali in tembolj pogumno zahtevali, da država spremeni pogoje zaslužkarstva. Stari neoliberalni recepti in večno ponavljanje

kapitalističnih mantr: zmanjšati stroške dela in s tem omogočiti konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Praviloma gre za to, da je delavcem treba zmanjšati plače in varnost pri delu (tako imenovana »fleksibilizacija dela«), ljudem na sploh pa socialne pravice (zdravstvo, šolstvo, penzije) in njihov kulturni standard s podreditvijo vsesplošni komercializaciji. Po tej neoliberalni logiki ljudje namreč delamo in gospodarimo zgolj zaradi profita, ki se steka kapitalistični golazni, ki so jim ljudje in narava le vir maligne »ekonomske rasti«. Podatki kažejo, da so pri nas ti stroški precej pod ravni povprečja evropske sedemindvajseterice, četudi se podoba obrne, če se hočemo primerjati z Bolgarijo ali Romunijo. Res pa je, da je dodana vrednost na zaposlenega v predelovalni industriji enako podpovprečna. Zadeve so torej nekako na svojem mestu, in to, o čemer je ritualno blebetala večina »gospodarstvenikov«, ni imelo vedno zveze s primerljivimi podatki.

Obenem se lahko vprašamo, kaj in kdo so »gospodarstveniki«. Najpopreje so lingvistična bizarnost slovenščine. Beseda je težko prevedljiva, saj ne gre za »poslovneže« (angl. »businessmen«), »podjetnike« (fr. »entrepreneurs«), znanstvenike o gospodarstvu, torej »ekonomiste«, direktorski oz. menedžerski sloj, najbrž tudi ne za proslule »tajkune« ali stare dobre »kapitaliste«. »Gospodarstveniki« so torej pripadniki vladajoče religije neoliberalizma, ki se vsiljujejo kot rešitelji krize, ki so jo sami proizvedli in jo z vsakim svojim ukrepom še poglobljajo. Kriza pa ni zgolj ekonomska, že zdavnaj je prešla v politično in socialno sfero. V slednji se rojevajo odpori in upori, pa tudi množstvo alternativ, ki nas spominjajo na revolucionaren preobrat pred stoletji, ko se je rodil moderni svet iz zavračanja religioznih praznoverij. Gre za premislek in politični angažma ob vprašanju skupnega dobrega, ki ga je v preteklosti plenil privatni pohlep v obliki profita, ali upravljali politična elita in birokracija v obliki javne lastnine. »Gospodarstveniki« so torej tisti, ki se upirajo takšnemu premisleku in angažmaju, ki ga v tem trenutku pooseblja zlasti *globalno gibanje 15o*. To nas nekoliko spominja na reakcijo Slovencev ob prehodu iz fevdalizma v moderni čas. Tlačani so se upirali Napoleonu, ki jim je prinašal svobodo. Napredku v znanosti je ljudstvo odgovarjalo s paranoičnim zidanjem cerkvic na vsakem gričku naše domovine. »Gospodarstvenik« torej ni niti ekonomist, niti podjetnik, niti tajkun, je preprosto zastopnik neoliberalnega praznoverja. Eden od teh, bolj znanih, je potem na tem mitingu politikov in »gospodarstvenikov« dobil besedo pred TV kamerami. Za vzor slovenskim politikom je dajal razmerje med finsko državo oz. politiko in korporacijo Nokia. Mimogrede, ta korporacija, ki je v hudi krizi tudi zaradi napačne razvojne politike, se pripravlja odpustiti 17.000 delavcev. Pomeni »biti slovenski gospodarstvenik« tudi to, da ne slediš svetovnim medijem in prebiraš le lokalni rožnatolisti oglasnik, ki si, med drugim, dopusti, da na najbolj primitiven način ponižuje Slavoj Žižka, v svetu najvplivnejšega slovenskega intelektualca?

Mogoče pa bi »gospodarstvenik« lahko prevedli z besedo »ekonom«? A ekonom mora skrbeti za oikos oz. domačijo. Za ljudi torej, in ne kriminalni profit finančnih korporacij. Kakšen pomenski razkorak!

foto: Žigalaga

V SLOVO STANOVANJU

Bila so stara lesena vrata. Bila so dvojna.

Ko si vstopil, je zadišalo po včerajšnji marihuani. Ali skanku.

Na levi strani so bile majhne lesene stopnice na zgornje leseno nadstropje, kjer so bile postelje. Malo naprej je bil še črn usnjen kavč. Za kavčem pa je bila moja postelja.

Kadar celo noč nisem šel spat, sem zjutraj poslušal vrane in imel sem občutek, kot da živim v gorski klimi.

Pred hišo veliko drevo, zraven reklamni steber. Še naprej prehod za pešce, ki je vodil k NUK-u, ki sem ga imel pred nosom. In še pogled na grad iz mojega okna na Vegovi 8.

V stanovanju sem se veliko naučil, zbral sem misli, prebral sem nekaj dobrih knjig. Tam sem naslikal okrog 30 umetniških slik in vse tudi prodal.

Hiša je imela debele stene ter prijetno klimo. Tam sem iz mojega okna, ki ga zdaj pogrešam, opazoval ljudi, ki so hodili po naši ulici.

Na desni strani sobe je bila steklena omara, na kateri je bil na polici majhen televizor. Nad posteljo je na steni visela okrasna tkanina, v kotu je bila bambusova palica, potem zraven omara za cunje, fotelj in proti desni pisarniška miza, ki sem jo uporabljal zato, da sem nanjo dajal stvari.

Zadrževal sem se v kuhinji na direktorskem stolčku za mizo, pil kavo, pojedel kako tableto in čakal na goste. Skuhal sem jim kavo, oni pa so mi dali denar, ki sem ga porabil za marihuano. V hiši sem imel veliko dobre inspiracije, hiša mi je dajala navdih. Tam sem ustvaril tri uspešne Stripnike, četrti pa ni bil uspešen, ker se bolj slabo prodaja, ampak počasi bo že šlo. Stanovanje je bilo prav za mene, po meri zame narejeno, bi lahko temu rekli.

Večkrat se v mislih odpravim tja v to mistično hišo, kjer zdaj živi nekdo drug.

Zdaj imam samo majhno sobo, pa nimam toliko obiskov, saj jih nimam kam dati.

Živela hiša na Vegovi 8 v Ljubljani!

Nik, posthumno

Severa

Tanja San in Severa

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA

SI MOJA RADIRKA?

BOŠ MOJA RADIRKA?

POTREBOVALA BI LE PREVOD TVOJEGA DOKUMENTA IN OBRAZZ. IN NASMEH. IN POLJUB ZA SEF.

PRISESALA SI MI OBRNJENO ŠTIRICO.

IN ORGANIZIRALA POBEG Z RJUHAMI VDANA.

SO TVOJE?

SO?

POTREBOVALA BI LE ODVOZ TVOJEGA MANIFESTA IN OBRAZZ.

PREIDI NA ZGORNJI RAMENSKI OBROČ.

LE TAM SE PRITISKA RUMENI ORGAZEM.

TAMM.

PA BODI MARJANA.

KRALJICA

ZRADIRALA SEM TE,

KER SEM ZATE DOKUMENT IN OBRAZZ.

KAJ, ČE BI BILA GRDA IN

TI NE BI MOGLA PONUDITI POLJUBA ZA SEF?

TI ZAHTEVAŠ OD MENE POPOLNOST.

PRISESALA SEM TI OBRNJENO ŠTIRICO, STOL,

DA ME NE ZAPELJE VEČ MED RJUHE,

KI SO NJEGOVE. OPROSTI. (ZRADIRALA SEM TE)

MORAM BITI ISKRENA.

MOJ MANIFEST JE NJEGOV,

NIČ VEČ KRALJICA.

NE MOREM PREITI NA ZGORNJI RAMENSKI OBROČ,

KER DRUGJE PRITISKA BELI ORGAZEM.

TAMM.

IN NISEM MARJANA.

OPROSTI.

ŽELIM SI, DA BI TI PRISESALA

PRAVO ŠTIRICO NA TVOJ LAČNI OBROČ,

TODA ZRADIRATI TE MORAM.

PRIJATELJICA?

22. LIFFE, CANKARJEV DOM, SLOVENSKA KINOTEKA, KINODVOR, 09. 11. DO 20. 11.

022
KRALJI
ULICE

Film **Ženske iz 6. nadstropja** je simpatično sodelovanje španske in francoske psihe, ki kulminira v nebrzdani romanci, kjer ženske znova omrežijo bogatega moškega in se ga potem odrečejo, on pa brezglavo zapusti svoje življenje in pohiti za izgubljeno ljubeznijo. Še eno poigravanje s stereotipi, ki so isti in enaki povsod in je le kulturni ovoj drugačen. Film **Zgodilo se je čisto blizu vas** preseneča le v dveh stvareh: da je dejansko cannski zmagovalec kritikov iz leta 1992 in buri domišljijo glede dolgočasnosti preostalega festivala v 1992.

Peter Pitambar Pangerc

Eden izmed filmov, ki se je predstavil na letošnjem 22. filmskem festivalu Liffe, **Play** (v slovenskem prevodu Igra), režiserja Rubena Östlunda, je nastal v letu

2011. Prikazuje nasilje, ki ga je izvajala temnopolta mladina nad svetlopoltnimi mulci. Začne se neke v nakupovalnem centru, ko se dva najstniška belca pogovarjata, opazuje pa ju malce večja skupina temnopoltnih najstnikov. Pristopijo s pretvezo, naj jima pokažeta telefon. Točno tu pa se začne pot izsiljevanja, prepričevanja, manipulacij in strahu. Prikazuje vso krutost, ki so jo zmožni in tudi dejansko jo izvajajo mlajši odrasli v resničnem svetu. Film je posnet po resnični zgodbi. Trenutna ocena na IMDB-ju (Internet Movie Data Base) je 7.3 in ga vsekakor priporočam za ogled.

Kurjač režiserja in scenarista Alekseja Balabanova je bil ustvarjen v letu 2010. Govori o kurjaču, upokojenem majorju afganistanske vojne. To je preprost človek, ki piše knjigo, med tem ko nalaga drva v kotel. V kurilnico prihajajo njegovi stari znanci, ki mu prinašajo trupla, kurjač pa ne opazi, da so v resnici človeška trupla. Odnos njegove hčere do njega je naravnost izkoriščevalski, saj se ta oglasi le takrat, ko potrebuje denar. Film ima še nekaj zanimivih osebnih zapletov kurjačeve hčere z mafijo, ki pravzaprav prinaša trupla naivnemu kurjaču. Resnica pride na dan in kurjač maščuje smrt svoje hčere. Trenutna IMDB ocena je 6.4.

Žigažaga

Kot filmofil sem se tudi letos s pomočjo akreditacije udeležil Liffa. Na njem je bilo veliko dobrih filmov, vendar bi rad izpostavil dva, ki sta me razočarala. Prvi je film **Finisterrae**, kjer dva tipa, oblečena v beli kuti, romata do rta Finisterrae, ker se ne moreta sprijazniti z dejstvom, da sta mrtva. Kljub kratkim komičnim insertom je film zelo, zelo dolgočasen; zgodba nima ne začetka, še manj pa zapleta, tako da je konec navsezadnje olajšanje. Dejstvo, ki potrjuje mojo kritiko, je, da je več gledalcev kljub polni Kosovelovi dvorani predčasno zapustilo projekcijo. Drugo razočaranje je bil Cronenbergov **Srh**. Po opisu sodeč nasilja in ekcesov poln film. Ne rečem, da tega ni bilo, vendar za film poln tega, premalo. Zgodba govori o otoku z luksuznimi stanovanji, kjer zdravnik skuša ustvariti nekaj, kar bi povrnilo zaupanje v človeka samega. Zato nehote ustvari biološko orožje, ki spodbuja seksualni nagon. Vendar je, preden se sploh zave, kaj je naredil, že prepozno. Njegovo zdravilo za človeško odtujenost mnoge stanovalce bloka povede v smrt. Ko obolelim zmanjka žrtev, se odpravijo po nove v Montreal. Film je po svoje utopičen, saj, kljub dobri nameri pomagati človeštvu, zaradi njegovega izuma izgubi najpomembnejše – sebe.

Marko Nakrič

MAJKE, CVETLIČARNA, 24. 11. 2011

Najboljše stvari se vedno zgodijo nenapovedano. Recimo, sedi doma in te pokličejo, če greš na koncert Majk. Brez kompliciranja. Grem. Nato te, kot bi vedel, pokliče še nek prijatelj in reče, da ima dve karti odveč, če bi jih rabila. Jaz ne, zato pa moj dragi in pa prijateljica. Piči, gremo. Cvetličarna vabi, gremo si ponovno ogledat legende hrvaškega rocka. Pred koncertom seveda na obvezen drink in nato pod Cvetličarnin oder. Majke so začele udarno, in sicer s komadom Teške boje, ki je z letošnje nove plate. Nadaljevali so z Iz sve snage, 89, Krvarim od dosade, Zato te volim ... Goran Bare je bil tipičen on. Entertainer. S svojo pojavo in doživetostjo svojih komadov vsekakor fascinira. Nikakor pa nas niso pustili brez starejših komadov. Mršavi pas, Vrijeme je, da se krene, Budi ponosan, A ti još plačeš, vse to smo lahko slišali ta četrtkov večer. V nabiti Cvetličarni so zaključili s komadom Ja sam budućnost. Na veselje vseh prisotnih so nas nepričakovano presenetili z dodatkom, in sicer smo slišali še Baretov blues in za povrh pesem Naivan san. Super koncert, super večer, Goran Bare in Majke na vrhuncu. Saj pravim; najboljše stvari se vedno zgodijo nenapovedano.

Bučka

JOHN KENNETH GALBRAITH: EKONOMIKA NEDOLŽNE PREVARE

John K. Galbraith (1908–2006) velja za najbolj branega ekonomista, bil je profesor na univerzi Harvard in, med drugim, tudi ekonomski svetovalec predsednika Johna F. Kennedyja. Bil je zagovornik Keynesove makroekonomske teorije in politike ter ideje napredka. Nekateri so ga imenovali postmaterialist. (Tanja Česen: Daljnovidna analiza kapitalizma) Takšnih nedolžnih prevar kar mrgoli. Mednje, po Galbraithovem mnenju, sodi na primer že samo preimenovanje kapitalizma v

nevtralni tržni sistem, ki naj bi temeljil na suverenosti potrošnika pri odločanju o tem, kaj proizvajati, in ugotovitev, da o tem dejansko odločajo producenti, ki ustvarjajo »potrebe« potrošnikov in s tem odločajo tudi o velikosti bruto domačega proizvoda kot merila blaginje. (Jože Mencinger: O razlikah med samoumevnostmi in resničnostjo)

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

BULDOGI

foto: arhiv BoJa

(Upor mučenikov, drugi del)

Za začetek, spoštovani bralci, vam posredujem veselo informacijo, da se demonstracije pred borzo še niso ustavile, ampak ravno nasprotno, začelo se je odpirat. Uboge, premražene demonstrante podpira 85 % vprašanih, torej sta rezultat in prihodnost demonstracij po mojem mnenju določena za uspeh. Oblast je treba

še bolj energično rukniti oziroma špikniti, skratka predramiti, da ne bodo ubogi varuhi oblasti pred borzo zmrzovali v nedogled in da bo oblast vsaj za njih storila nekaj koristnega. Na veseli petek, 25. 11., sem bil na teritoriju Boj ZA! veselo prisoten in ta članek tako posvečam protestnikom kot tudi bendu nagobčnikov, ki so imeli koncert v podporo gibanju 15o. Ta že več kot mesec dni vztraja in raste, skratka se razvija proti globalnemu, kapitalističnemu sistemu izkoriščanja nas ubogih, vsestransko gledano, mučenikov. O samem bendu bi povedal to, da sem bil prvič na njihovem koncertu, prvič sem jih sploh videl in poslušal in sem bil nad njimi vzhičeno navdušen, frapirano zadovoljen. Pevec skupine me je presenetil z govorom proti borzi, ob čemer nam je kazal svoj lep plečat hrbet, se slekel do mikice in dal svetovno izjavo: »Vsaj enkrat ne bom švical na koncertu!« Bilo je pasje mrzlo, tako da je bilo tudi obiskovalcev bore malo. Buldogi so se izkazali tako z besedili pesmi, ki so nam bile pisane na kožo, kot tudi s podporo protestnikom in dobrosrčnostjo, saj so nas, gledalce, počastili z dvema soddčkoma piva. Sicer pa mineva že 27-letnica njihovega več kot uspešnega delovanja, kar je več kot solidna kariera. Torej juriš naprej do zmage!

Marko Pavlin

VEČER STAND UP KOMEDIJE, KLUB GROMKA

foto: Žigžaga

Smeh je pol zdravja, pravijo. Potemtakem so nam 26. 10. 2011 v Gromki na Metelkovi postregli z zavirljivo dozo smeha in nas

okrepili zoper zimske prehlade. Kljub dežju je bila Gromka polna, morda nas je celo več stalo, kakor sedelo. Nastopilo je deset stand up komikov, povezovalc dogodka pa je bil pionir novega vala stand up komedije, Tin Vodopivec. Svoje nove in stare šale so z nami delili: Pižama, Klemen Bučan, Miki Bubulj, Jernej Celec, Aleš Novak, Uroš Kuzman, Stefan Šumanac, Luka Marcetič, (naš) Marko Nakrič, ženske barve večera pa je zastopala Iva Lačan. Komiki so se poslužili tudi kontaktiranja s publiko, kar nas je še prav posebno zabavalo. Tako smo izvedeli, komu od naših sosedov v občinstvu je všeč Jankovič, kdo je kot Samantha iz Sex in the city in podobno. Šale niso zaobšle niti

letošnjih volitev, na katerih so novi obrazi lahko le posledica spremenjene frizure. Marko pa je varnostni službi G7 nadel prav posebno ime (glupih sedem). Slišali smo tako šale na lasten račun kot neusmiljene pripombe na družbo in politiko. Večer je bil pisan in vsekakor dobrodošel na siv zimski dan. S svojo prodornostjo in nagajivostjo so stand up komiki definitivno razkrohotali gledalce in si zagotovili ponovne obiske. Mojega sigurno.

Miša

Izza rešetk:

KRIMINALITETA IN KAZNOVANJE

foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Kaznivemu ravnanju nastavlja ogledalo družba. Se pravi, kaznivo ravnamo takrat, ko se naše dejanje smatra kot družbeno nevarno, za določitev slednjega pa ima Kazenski zakonik, ki ga opredeli v svojem 7. členu, in sicer: kaznivo dejanje je protipravno dejanje, ki ga zakon zaradi njegove nevarnosti določa kot kaznivo in hkrati določa njegove znake in kazen zanj. Vendar navedeno steče gladko le pod pogojem, če storilca (najbolj na licu mesta) pri ravnanju zasačijo. Če ga torej zasačijo, mu izrečejo kazen, slednji pa sledi zapor. V zadnjem času je opaziti tendenco izrekanja milejših zapornih kazni za določena kazniva dejanja, ne vem, če se to dozdeva le meni ali pa ta trend okoli vsakih volitev dejansko pospešeno narašča. Kar v resnici nikogar ne preseneča, saj za častihlepneže in koristoljubneže, ki na široko in povprek obljublajo blaginjo (beri nihilizem), pride vsak volilni glas prav. Pravzaprav že en sam glasek, že ličinka glasu zadostuje – tako na tesno gre včasih našim politikom. Snubci različnih političnih opcij so infiltrirani v vseh vrstah, tako tudi med zaporniško klientelo, torej je v njihovem interesu tu in tam komu omiliti kazen. Če pa na grobo, takole iz glave, izračunamo, koliko jih čaka na sojenje, koliko na obsodbo, koliko jih je javno obtoženih, a (na žalost) prostih, koliko jih je sumljivih in kolikšno je število tistih, ki bi morali biti notri, pa so zunaj, se nam poraja odgovor na obe strani vprašanja – kdo je naročnik zgoraj omenjenih ogledal ...

Whatever, bi rekel marsikdo, saj je vzrokov za kriminaliteto in njenih vlog v družbi veliko: kriminaliteta predstavlja socialno konstrukcijo dobrega in zla v družbi, omogoča veliko poklicev, lahko prispeva k učinkovitosti družbenega življenja,

je opozorilo, da je v družbi nekaj narobe, je svarilo, da nekaj v organizaciji ali skupnosti ne deluje, združuje različne dele prebivalstva v odzivanju nanjo. In morda še eden bolj zanimivih vidikov, ki pravi, da določena količina kriminalnih pojavov deluje kot *varnostni ventil v družbi*.

So what, pa bi rekel nekdo, ki je seznanjen z Nacionalnim programom preprečevanja in zatiranja kriminalitete od leta 2008 do 2012, ki kot vzrok neučinkovitosti kratkih zapornih ali celo pogojnih kazni za storilce gospodarskih kaznivih dejanj navaja pomanjkanje systemske ureditve resocializacije storilcev med prestajanjem kazni, pogojnim odpustom in po prestani kazni. Predlaga naslednje rešitve:

- spodbujanje dela med prestajanjem zaporne kazni, ki bi bila stimulirana z ugodnostmi med prestajanjem kazni, za doseg samovzdrževanja obsojencev,
- systemsko ureditev iskanja zaposlitve po prestani kazni,
- davčne, finančne in druge spodbude oziroma olajšave pravnim subjektom, ki bodo zaposlovali obsojence,
- uvedbo probacije kot instrumenta resocializacije storilcev kaznivih dejanj.

Slednjo, uvedbo probacije, bi osebno predlagala širše, in sicer kot obvezen inštrument za vse zaposlene v pravosodnih vrstah, in še nekoliko širše; probacija bi morala biti nujna praksa za vse, ki imajo opravka z državotvornim pravosodnim sistemom ter posledično s kaznovanjem.

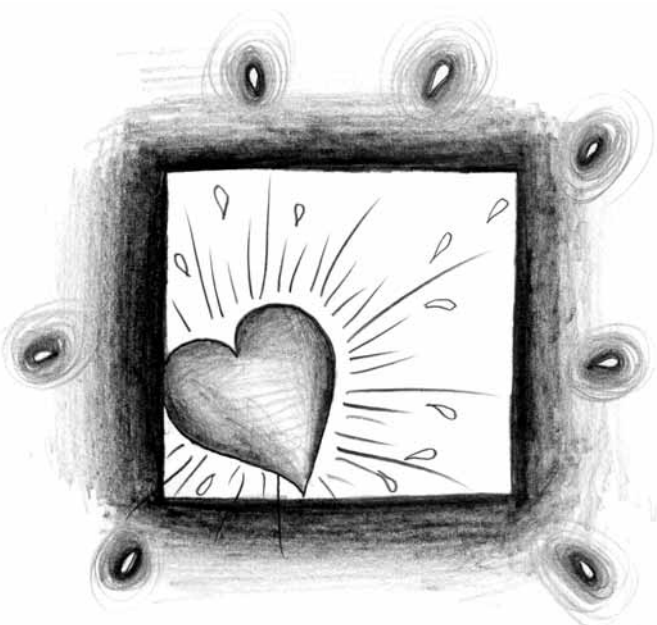
Saj je profesionalizem naša prva obrambna linija, mar ne?

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

MOJA SREČA

Ta trenutek, sleherni trenutek tukaj mi jemlje in hkrati daje oziroma vrača kanček mene, ki ga požirajo te štiri stene. Se bi pa vsak zamislil, ali sem ujetnica same sebe ali je to roka pravice, ki me je omejila na že omejeno in vse to zmanjšala, dala v kalup minimuma. Sreča kot sreča zame ni to, da bi imela vse od A do Ž, saj bi bila zadovoljna s skromnim darilom. Če ne bi imela ničesar in bi imela nekoga, bi bila morda srečnejša. Ker pa res nimam ničesar, a imam te štiri stene, sem polna, za nekoga prazna, a zase res vesela in ponosna nase, da sem. Želim si, da bi nekdo prisluhnil kriku mene. Željna sem življenja, rada pa bi še koga napolnila s toplo besedo, tedaj bi še moja sreča zagorela.

Blanka G.

Laura Lifer

Gogijeva kolumna:

KORISTNI NASVETI

Prav lepo iz dna srca pozdravljeni. Kako ste mi kaj? Upam, da ni pripomb in vam vsaj zdravje dobro služi. Če vprašate mene, me to sicer zafrkava, a kaj čem, sem že v precej zapitih letih in rezultat je več kot očiten. Če bi dejal, da mi je vseeno, bi lagal, tako vam kot sebi. Nima smisla. Velikokrat sem že omenil, da sem zadovoljen sam s seboj. Nimam bog ve kaj, a po drugi strani vse. V prvi vrsti življenje, ki sem se ga z leti naučil ceniti. Zelo zmerno in z užitkom. Sem, kar sem, in tak nameravam tudi ostati, kolikor bo že trajalo. Vem, da mnogi tega ne razumete, tako ali tako pa je najbolj važno, da je jasno meni. Mnogi mislijo, da sem zapit butec, vendar je to njihov problem, ne moj. Žal mi je, da tega nisem spoznal že pred leti. Živi in pusti drugim živeti! Mislim, da je pogoj, da tudi drugi pustijo tebi živeti. Žal pa takšnega raja na naši zemlji nikoli ne bo, in je to le utopija oziroma sanje. Škoda, da je tako in mnogi boste rekli: »Ja, kaj te pa briga?« Ha, pa me! Velikokrat sem že povedal in napisal, da mi je vseeno za sebe, ni pa mi vseeno za otroke. Svojih sicer nimam, vendar spoštujem vse ostale. Zato tudi ne morem mimo dejstva, da trgovci ravno ne razmišljajo tako kot jaz. Oni za moje pojme niso normalni, poglejte kako neizmerno so drage stvari za otroke. To je po njihovem čisto kul, po njih sklepanjih pa so trgovci zelo kul bedaki. Veste, dandanes se otroci v peskovniku ne igrajo več, temveč debatirajo, koliko stane pesek in katere igrače imajo. Razredne razlike se pojavijo že pri spočetju. Morda se sliši smešno, a je resnično. Verjamem, da vsi, ki berete tole pisanje, veste, da imam prekleto prav. Velikokrat sem že omenil,

da sem odraščal v revni družini. Takrat sem tudi začel krasti. Vprašanje je samo eno: zakaj, in odgovor sila preprost. Zato, da sem med svojimi vrstniki nekaj veljal. Njim so kolesa kupovali, jaz sem ga pač ukradel. V kasnejših letih sem ukradel še marsikaj, saj si kupiti pač nisem mogel. Preprosta politika je to, dragi moji. Če sem hotel iti v korak s svojimi vrstniki, sem pač moral poskrbeti, da sem bil kul. Tudi dandanes je isto. Mislim seveda na mlade ljudi, kajti sam že dolgo nisem popolnoma nič ukradel. No, razmišljam seveda, da bi ukradel nov kolk, pa mi ne diši kaj preveč. Do njega bi lahko prišel le v mrtvašnici, to pa ni v skladu z mojim prefinjenim okusom. Truplo ga sicer ne potrebuje več, ampak jaz tujkov v svojem grdem telesu ravno ne prenašam dobro, saj še k zobarju ne hodim. Da pa neham kvariti apetit svojim dragim bralcem, bom kot pravi pravcati kralj dal podložnikom nekaj koristnih nasvetov. No, če so res koristni, boste lahko presodili sami!

Vsako jutro si zaželite zelo uspešen in kar se da pozitivno usmerjen dan. Ko se tuširate, ne uživajte preveč, kajti potem je ponavadi dež.

Ko opravite jutranjo potrebo, si skrbno obrišite zadnjo plat, saj potem sranja ne boste cel dan nosili s seboj. Ker na to se lepi izključno sranje.

Jutranji seks je najboljši! Če nimate s kom, uporabite roko in znebili se boste stresa. Pri kavici ali čemer koli jutranjem si privoščite branje Gogijeve kolumne in verjemite, zelo srečni boste še pravi čas prihiteli tja, kamor ste pač namenjeni. Ta navodila pa nikakor ne veljajo za nedeljo in za delomrzneže. Lepo, da ste preživeli še eno moje pisanje in vse naj

vam želim v vsakem trenutku življenja, ki ga vdahnete. Baj do naslednjic in ostanite mi nasmejani. Lažje je – verjemite!

Vedno vaš Gogi

VELIKOKRAT SEM ŽE OMENIL, DA SEM ODRAŠČAL V REVNI Družini. TAKRAT SEM TUDI ZAČEL KRASTI. VPRAŠANJE JE SAMO ENO: ZAKAJ, IN ODGOVOR SILA PREPROST. ZATO, DA SEM MED SVOJIMI VRSTNIKI NEKAJ VELJAL.

foto: Darko Koriš

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHA - ŽAJBELJ PAŠTA

Preprosta in hitra priprava ... Najprej se da kuhati testenine. Medtem se seseklja na drobne delčke sveže žajbljeve liste (ne pretiravajte s količino listov, ker je žajbelj močna zadevščina – 5 ali 6 listov za eno osebo). V ponvi stopite margarino in dodate žajbljeve sesekljance. Tudi tu je potrebno biti pazljiv – kot bi pražili česen. Ne smete ga pustiti dolgo na ognju, ker bo šlo vse v maloro. Naj se le malo popraži. Tako ... testenine so kuhane, odcejene in na krožniku. Prelijte

jih z žajbljem v margarininem soku, še malo parmezana in sledi napad z usti.

Pri tem obedu vam ne svetujem piva, soka ali česa podobnega. Zavrite raje mleko z nekaj listi žajblja. Dober tek!

Taubi

PODPIRAM!

Prodajalec ANDREJ SIMŠIČ je o sebi povedal:

Časopis Kralji ulice prodajam približno dve leti. Vedno prodajam pred Mercatorjem na Slomškovi ulici ali pred Hoferjem pri Polikliniki. Kupci so velikokrat zelo prijazni in z veseljem kupijo revijo, najdejo pa se tudi takšni, ki raje pogledajo stran in te niti ne pozdravijo. Prodaja časopisa mi pomeni dodaten vir zaslužka, saj z denarno socialno pomočjo pokrijem zgolj stroške za najemnino stanovanja.

Kupec ROBERT je o Andreju povedal:

Velikokrat kupim časopis Kralji ulice. Andrej je zelo v redu prodajalec, saj ni vsiljiv, kot so nekateri drugi. Revija je super in jo rad preberem, saj me pritegnejo življenjske zgodbe ljudi, ki živijo na ulici. Podpiram poštene prodajalce in jim z veseljem dam tudi več kot en evro.

Prodajalec MILAN KONČINA je o sebi povedal:

Prodajam pred Intersparom Vič, in sicer že približno štiri leta. Zakaj? Sistem pri nas je pomanjkljiv, zaposlitev je nemogoče najti, saj firme po tekočem traku odhajajo v stečaj, od lufta je pa tudi težko živeti. Prodajam rad, ker delam na zraku, sem dokaj svoboden in imam gotov zaslužek. Kar dobim, je rezultat mojega dela, nihče me ne more zafrkniti s plačilom, kot se v tej državi rado dogaja. Kolikor dela vložim, toliko dobim. Edino, kar me moti, je posmeh s strani (predvsem) tistih, ki na lastni koži še niso izkusili težav. Niti ne potrudijo se videti, kako se počuti človek v stiski. Nekateri mi niti ne odzdravijo.

Kupka VESNA PODGORŠEK je o Milanu povedala:

V Sparu na Viču imam lokal z loterijo, zato se redno srečujeva. Lahko bi se reklo, da sva skorajda »sodelavca«, vsak sicer na svojem delovnem mestu, a delava na istem teritoriju. Časopis kupim tudi večkrat na mesec, ne le pri Milanu, ampak tudi pri kakem drugem prodajalcu, ki ga srečam. Ne preberem ga vedno, saj ga kupujem predvsem iz solidarnosti. Z Milanom imam dober odnos, všeč mi je, da ne rine v potencialne kupce, ampak mirno prodaja. Kadar koli se srečava, vselej prijetno pokramljava.

Pripravila Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

foto: minidolci

PISMA BRALCEV

SPOŠTOVANI!

Rešitve križanke in sudoku vam pošiljam kot fotokopijo. Časopis me je navdušil, zato mi ga je težko razrezati zaradi križanke. Prejšnji teden sva se z mojem Petrom zadrževala v Mercatorju na Mesarski ulici in naju je prijazno ogovoril vaš prodajalec z novembrsko številko časopisa.

Pravzaprav to pišem, ker želim pohvaliti vaš časopis in bom tudi vnaprej pozorna nanj, ko bom obiskala Ljubljano. Lepo pozdravljeni vsi! Majda

P. S.: Časopis je odličen. Še veliko delovnih idej. Peter

Novo mesto, 15. 11. 2011

BREZDOMSTVO IN SPOL

V tujini je tema multiple ali intersekcijske diskriminacije že dalj časa prisotna v strokovnem in civilno-druženem prostoru, pri nas pa se je v zadnjih letih pod vplivom nekaterih raziskovalk in raziskovalcev² šele začela odpirati. Sodelovanje več vidikov, po katerih so ljudje lahko diskriminirani in glede na katere so lahko izključeni, tvori svojevrstne »preseke« diskriminacije, izključenosti, odvečnosti. To med drugim pojasnjuje, zakaj je biti brezdomna ženska lahko povsem drugačna izkušnja kot biti brezdomen moški, dodatna dimenzija denimo manjšinske nacionalne pripadnosti ter obenem vidik nižjega družbenega razreda pa celi sliko doda spet drugačne dimenzije.

Prav na področju brezdomstva je tema prekrivanja in kopičenja več vrst težav in vidikov, po katerih je oseba lahko diskriminirana, zelo prisotna in zgovorna. V sicer povsem raznolikih zgodbah individualnih ljudi, ki ostanejo brez ene najosnovnejših dobrin – varnega in trajnega doma, je navadno združenih mnogo težav: materialne, pomanjkanje delujočih socialnih mrež, zdravstvene težave s posebnim poudarkom na težavah v duševnem zdravju, kamor lahko priključimo še težave z dovoljenimi ali nedovoljenimi substancami, pa težave, ki jih prinese s seboj sankcioniranje kršenja (sicer vprašljivo pravično zastavljenih) zakonov.

Odpira se vprašanje, ali je lahko dodatni vidik, zaradi katerega je oseba diskriminirana, izključena ali potisnjena proč od družbenih virov, tudi vidik spola in spolne usmerjenosti nekega posameznika in posameznice. Bi na prvi pogled rekli, da spol, spolna usmerjenost in socialna izključenost oz. brezdomstvo niso povezani? Če pogledamo podrobneje, ugotovimo, da je ta presek pri nas sicer neraziskan in tudi tabuiran, v nekaterih drugih okoljih (npr. ZDA, Velika Britanija) pa je tema odprta in izkušnje kažejo, da je med brezdomnimi znaten del ljudi, katerih brezdomstvo je tako ali drugače povezano z njihovo spolno usmerjenostjo in katerih spolna usmerjenost je zelo pogosto razlog za nadaljnjo diskriminacijo tudi v krogih brezdomnih. Še več, ugotovimo lahko, da so diskriminatorni do istospolno usmerjenih celo ljudje, ki delajo v organizacijah, ki naj bi brezdomne podpirale na poti iskanja rešitve iz njihovih brezupnih situacij oz. jih diskriminirajo organizacije s svojim delovanjem, ki specifičnega položaja skupine istospolno usmerjenih brezdomnih v najboljšem primeru niti ne zaznajo. Zato se je marsikje po svetu kot primerna rešitev pokazalo oblikovanje takih podpornih organizacij, ki so na te preseke posebej pozorne in lahko LGBTQ populaciji, ki je na cesti, nudijo za to varen prostor in ustrezne rešitve. Začetek pa je seveda raziskovanje tematike in odpiranje te v javnosti, ki mora na določeno sivo pego svojega družbenega telesa postati pozorna in se na njene specifične odzvati.

Tema spola in spolne usmerjenosti je očitno širom sveta ena najbolj ključnih in v povezavi s tem za mnoge tudi ena najbolj usodnih. Kaže, kot da tudi to, kako ljudje pojmujejo svoj spol, kako se kot spolna bitja doživljajo, predstavljajo in umeščajo v ta naš skupni

svet na videz nevpletene druge člane skupnosti, izredno tangira in ne ostanejo hladni, če nekdo drug svoj spol doživlja drugače, kot si mislijo, da morajo to početi sami. Tako težko pristanejo na dejstvo, da obstaja množstvo ženskosti, moškosti in vsega vmes in videti je, kot da ljudi neznansko bremeni pritisk, da bi vse pospravili v znani jim dualizem črno-belega (beri moško-ženskega). Od mavrice barv se jim očitno zvrsti, izgubijo tla pod nogami, pa ne le to, postanejo jedki, zlobni in pripravljeni drugim, ki svoj spol in/ali spolnost doživljajo ali celo upajo živeti drugače od njih, nanesti tudi nepopravljive bolečine.

Oče se me je odrekel, v oktobrski številki revije *Narobe* piše Zdravko Cimbalevič, prvi v javnosti izpostavljeni gejevski aktivist v Črni gori. Tudi v menda malo manj tradicionalistični ZDA se podobne stvari dogajajo, nam pričajo zgodbe iz dokumentarnega filma *Izgubljeni v množici*, kjer spoznamo zgodbe mladih, ki jih starši zato, ker so bodisi istospolno usmerjeni ali pa transspolni, poženejo iz stanovanja. Odpove se jih tudi širša skupnost, ki ne prispeva ničesar k temu, da bi se ti ljudje v njej lahko počutili sprejete oz. doma. Mnogi odidejo v New York, ki se ga drži fama, da si v njem lahko marsikaj in se ti ni treba ukalupljati v ozke modele tega, kar od tebe pričakuje določena omejena tradicionalna skupnost. A tudi New York ni brez sence. Na poti poskusa ubežati nasilnim jarmom in zaničevanju ti ljudje pogosto izkušajo kruto ulično življenje, saj si sami in obubožani ne morejo priskrbeti varnega zatočišča, od koder bi lahko naprej gradili. Je pa res vsaj to, da v brezimni metropoli ti prebegli ljudje vendarle niso več sami. Če imajo srečo, se najdejo v skupnosti, kjer lahko začnejo graditi na tem, da so lepi in pravšnji točno taki, kot so. In da jim morda zato, da bi bili lahko prelepa ženska v moškem telesu, niti ni potrebno operativno spremeniti biološkega spola, ampak so to lahko tudi v danem jim telesu. Ko si sam med različnimi, ki te postrani gledajo in za hrbtom govorijo o tebi, je težko gojiti podobo o sebi kot o lepem in pravšnjem bitju. Prav vsi za to potrebujemo druge, ki nas kot lepe in pravšnje vidijo in kot take tudi potrjujejo. Za to potrebujemo drug drugega, za to potrebujemo skupnost. Z novo rubriko, naslovljeno LGBTQBB, odpiramo skrinjico zgodb in razmislekov, paleta barv in presečišča raznolikih diskriminacij, ki zahtevajo nove poglede na svet in na novo odprta srca in glave. Tudi vaše!

¹ Kratica pomeni: Lezbijka, gej, biseksualka/biseksualec, transspolna oseba, queer (pojem bo podrobneje predstavljen v eni prihodnjih števil v prav tej rubriki), brezdomec in brezdomka.

² glej npr. Roman Kuhar, 2009, Na križiščih diskriminacije ..., Ljubljana, Mirovni inštitut ali Špela Razpotnik, 2004, Preseki odvečnosti (...), Ljubljana: Pef.

Špela Razpotnik

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 300

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-POOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 300. VABLJENI K SODELOVANJU!

24. 11. >> Prijeten prodajalec na železniški v Lj! Polepšal mi je dan! LP Simona

30. 11. >> Pozdravljeni – besna kot ris pišem tole sporočilo. V pravilih vašega časopisa lepo piše: MED PRODAJO

ČASOPISA NE BERAČIM – žal pa prodajalec št. 58 tega očitno ne ve. Povrhu vsega pa mi je 30. novembra prodal »sveži« decembrski časopis. V bistvu pa je bil še novembrski – katerega sem že kupila v začetku meseca. Zelo sem razočarana in ne vem, če bom še

kupovala KU. Niso sicer vsi prodajalci isti – ampak zadnja dva meseca sem pač naletela na žicarje. Lp, Cvetka

6. 12. >> Hvala prodajalcu 364, ker mi je prvi v več mesecih zaželel lep dan :) Pozdrav, Živa

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Ana Sluga - »Still Life«
(prostorska postavitev videov)
KJE: Galerija Vžigalica – MGLM,
Trg francoske revolucije 7, Ljubljana
KDAJ: 16. 12. – 8. 1.

KAJ: Kuratorski dialogi
KJE: Kulturni center Tobačna 001,
Tobačna 1, Ljubljana
KDAJ: 22. 12. – 20. 1. od 12h do 20h,
ob ponedeljkih in praznikih zaprto

KAJ: Pobude, tematska razstava članov
Društva oblikovalcev Slovenije
KJE: Cankarjev dom; prvo preddverje,
Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 5. 1. – 6. 2.

KAJ: Kokelj in Vančo Ivanov: Mariovo-
dežela starih (Fotografska razstava)
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija,
Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 25. 1. – 26. 2.

Predavanja in delavnice

KAJ: Predavanje Svetovni etos - slepilo ali
realno upanje; 1. Čemu svetovni etos?
KJE: Cankarjev dom, Konferenčne
dvorane M, Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 12. 1. ob 19h

KAJ: Potopisno predavanje Aljaska
(Petra Draškovič)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova ulica 2, 3. nad., Ljubljana
KDAJ: 18. 1. ob 18h

KAJ: Predavanje Svetovni etos - slepilo ali
realno upanje; 2. Kaj je svetovni etos?
KJE: Cankarjev dom, Konferenčne
dvorane M, Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 26. 1. ob 19h

Koncerti

KAJ: Rok'n'band, Kingston
KJE: Kongresni trg, Ljubljana
KDAJ: 1. 1. ob 20h

KAJ: Koncert Orkestrada
(vokalistka Rada Kikelj Drašler)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, mediateka,
Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 10. 1. ob 20h

Razno

KAJ: Filmska projekcija z okroglo mizo
Odkrivanje Skritega spomina Angele Vode –
Alenka Puhar in Maja Weiss
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova ulica 2, 3. nad., Ljubljana
KDAJ: 24. 1. ob 18h

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

Jančez

028
KRALJI
ULICE

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkič

Zadnje čase se
preveč naprezate
za stvari, ki
niso toliko
pomembne, kot
je vaše življenje
in uživanje v
njem. Počasi
boste le prišli do
nekega vedenja
in spoznanja, da
ni vse v denarju,
ampak tudi
v ljubezni do
bližnjega. Videli
boste, da se vam
bo splačalo!

Prihaja čas, ko bo
treba misliti za
naprej, za bodočnost,
saj bo od tega
odvisen tudi vaš
napredek tako
doma kot v službi!
Ne dajte se motiti
od ostalih ljudi,
ki čutijo nad vami
neko zavist. Počasi
bodo videli, da
imate uspeh, ki si ga
želite, mar ne?

Je že tako, da ura
zamujena, ne vrne
se nobena. Če boste
odlašali z neko
zadevo, ki je zelo
pomembna tudi za
vašo bodočnost,
potem zavijajte
rokave in kar se
da urno rešite ta
problem. Splačalo se
bo! Bodite pazljivi
pri denarju!

Dobili boste pismo,
v katerem bo
vljudno povabilo na
neko potovanje, ki
ste si ga sicer dolgo
časa želeli, vendar
ni bilo take prilike.
Na poslovnem
področju se vam
obeta napredek, pri
ljubezni pa pazite,
da vam ljubljena
oseba ne pobegne z
drugim!

Lepo od vas, da ste
se začeli truditi
za uspehe, ki jih
željno pričakujete.
Le tako naprej!
Bodite pozorni
na tiste ljudi, ki
so z vami samo
navidezno prijazni,
saj je v njihovem
srcu samo prezir in
gnev! Denar je na
poti in pametno ga
uporabite!

Končno ste dočakali
uro in dan, da
ste spoznali novo
ljubezen, zato
naredite nekaj
zanjo, kajti utegne
se zgoditi, da
vam pobegne! Ne
poslušajte drugih,
kaj govorijo o vas,
ampak raje glejte na
sebe in svojo čast.
Dobili boste zelo
pomemben obisk!

OGLASNA DESKA

Prosim dobre ljudi, če kdo podari oblačila, igrače za punčki, stari 4 in 9 let. Prosim tudi, če kdo podari potrebščine za higieno, brisače ... Prosim tudi, če mi kdo podari delujoč računalnik. Tel.: 070 235 812, Saša

Dobre ljudi, ki ste pripravljeni pomagati v teh težkih časih, naprošam, če mi lahko podarite računalnik v delujočem stanju, ker ga potrebujem za nego invalidne osebe. Ljudem, ki vam pomoč v stiski ni tabu, se vnaprej lepo zahvaljujem. Tel.: 070 626 701

Prosim dobre ljudi, če kdo podari tiskalnik in zamrzovalno omaro. Tel.: 041 652 261, Marija

Pripravljen sem delati vse, kar se tiče montaže, adaptacije, pleskanja, brušenja in drugih fizičnih del. Pokličite me na telefon: 051 344 258.

Prosil bi lastnika (delujočega) prenosnika, če ga več ne potrebuje in bi mi ga morda lahko odstopil, da me pokliče. Že vnaprej hvala, Robert. Tel.: 030 685 561

Prosim, če mi kdo odstopi (delujočo) mikrovalovno pečico. Moj tel: 051 871 543. Hvala, Milan

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Posredovalnica na Poljanski 14 vabi! Ker še niste vsega pokupili za novoletna darila, je ostalo še veliko lepih stvari, ki vam lahko polepsajo zimske dni. Tudi smučke in drsalke se skrivajo v kotu, v izložbi pa kot vedno veliko različne keramike in pisanega stekla. Če pa vas pot zanese v Šiško, nas lahko vsak četrtek od 14. do 17. ure obiščete v skladišču na ulici Milana Majcna 4.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h do 16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Izdali smo publikacijo *Delo na robu: Izkušnje pri razvoju posredovalnice rabljenih predmetov*, kjer si lahko preberete kako se je razvijal projekt, kaj smo spoznavali na poti ter na kakšen način se posredovalnica umešča v polje socialne ekonomije v Sloveniji. Publikacija je na voljo v posredovalnici na Poljanski 14.

029
KRALJI
ULICE

MOJA ZGODBA

V decembru je na naslovu www.mojazgodba.si pričela delovati internetna stran »Moja zgodba«, na kateri objavljamo pričevanja ljudi, ki so (ste) se iz kakršnega koli razloga znašli na obrobju družbe. K pisanju zgodb vabimo vse, ki bi bili svojo življenjsko zgodbo pripravljeni deliti z drugimi, vsi pa smo vabljeni k prebiranju zgodb.

TEHTNICA

ŠKORPIJON

STRELEC

KOZOROG

VODNAR

RIBI

Nikar ne mislite, da ste zmožni vedno nekomu priskočiti na pomoč, kajti tudi vi včasih potrebujete pomoč. Če ne drugače pa vsaj z lepim pogovorom ali nasvetom! Vaši boljši polovici pa le povejte, naj malo bolj poskrbi za vas, sicer bo ostala sama!

Z vašim ostrim jezikom ne boste prišli daleč, zato pazite kaj govorite, kadar ste v dobri družbi. Nekdo vam lahko tudi globoko zameri, mar ne? Dobili boste službo, za katero morate paziti, da vam ne spolzi iz rok! Pazite na svoje zdravje!

Kar ste si zadali, to se vam bo tudi nekako posrečilo izpeljati, vendar pazite na zlobne jezike, ki bi vam radi napravili škodo! Ne obotavljajte se pri odločitvi kam na kratek oddih, kajti čas odhoda je blizu! Bodite odločni!

Ali se kaj pripravljate na poseben dogodek, ki se vam bo zgodil v kratkem času? Bodite pripravljeni tudi na neko ponudbo, ki se bo pojavila, zato ne odlašajte, ampak zgrabite! Ali boste k dogodku povabili tudi prijatelje, ki ste jih pozabili? Premislite!

Zadnje čase ste se zelo poboljšali v obnašanju, zato boste deležni več zaupanja ostalih ljudi. Delajte tako še naprej, pa boste imeli uspeh! Tudi v ljubezni vas čaka presenečenje in sicer boste spoznali neko osebo, ki vam bo omeščala srce!

Mar ste slepi, mar ne vidite, da vas na skrivaj nekdo opazuje? To je vaša nova ljubljena oseba, zato spreglejte, ne bo vam žal! Tudi vaši prijatelji bodo zavistni, ko bodo videli, katera je ta osebnost! Malo manj kadite, kajti to škoduje zdravju!

030
KRALJI
ULICE

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) ime slovenske pevke Horvat,
- (2) nakana,
- (3) podoba (iz angleščine),
- (4) naziv športnega rekvizita,
ki se ga podira s kroglo,
brez zadnje črke,
- (5) muslimansko žensko ime.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

2			6		7			1
	3	9					6	5
						7	8	
	6			9				3
		7	3	1	6	4		
1				4			7	
	5	2						
8	7					9	3	
3			1		8			7

ŠALE

Ženska je kot kravata:
kupiš jo v slabi luči, potem pa te stiska okoli vratu.

Zmajček

Pred banko berači star mož. K njemu pride direktor banke in mu reče: »Srce se mi trga ob pogledu na tolikšno revščino. Ne morem je gledati! Izginite od tu, da vas ne vidim!«

Sart

AFORIZMI

Ko sta se združila Demoklejev meč in aristokracija,
smo dobili novo in moderno demokracijo.

Taubi

Nam, brezdomcem sploh ni treba smučati,
saj smo ga tako ali drugače nasankali!

Gregor B. Hann

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Žiga Leskovšek iz Tržiča, Peter ter Marta Goljuf iz Ljubljane in Štefan Markovič iz Mengša.

ROJSTNI DAN

*
NIK

(ŽIVJO) (ŽIVJO)

(LEPO DA STE PRIŠLI!)

(NA, TLE MAŠ TORTO)

(NA, GRAM HASISA)

(NA, KOKA KOLO)

(EJ, JS BI MEU VSAK
DAN ROJSTNI DAN!)

END

ROMAN

Zaradi prijateljstva se druživa
in tako tudi kaj zasluživa.

